

הכנסת

הכנסת העשרים-וחמש
מושב שני

פרוטוקול מס' 435
מישיבת ועדת הכספים
יום שני, ט' בתמוז התשפ"ד (15 ביולי 2024), שעה 10:30

סדר היום:

בקשה לדיון בנושא: ישראל מככבת במקום הראשון במדינות OECD במדד של יוקר המחיה

נכחו:

חברי הוועדה:

משה גפני – היו"ר
ינון אזולאי
אימאן ח'טיב יאסין
אחמד טיבי
סימון מושיאשווילי
חמד עמאר

חברי הכנסת:

דבי ביטון
יסמין פרידמן
מטי צרפתי הרכבי

מוזמנים:

גל ברנס	–	אגף התקציבים, משרד האוצר
איתמר מילרד	–	המועצה הלאומית לכלכלה, משרד ראש הממשלה
דן יונה עמדי	–	מנהל תחום מדיניות רגולציה, משרד הכלכלה והתעשייה
ארז אוסמן	–	מנהל אגף כלכלה וסטטיסטיקה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
רון תומר	–	נשיא התאחדות התעשיינים בישראל
נתנאל היימן	–	ראש אגף כלכלה, התאחדות התעשיינים בישראל
חגי אדרי	–	התאחדות התעשיינים בישראל
ישראלה מני	–	סמנכ"ל כלכלה ומיסים, איגוד לשכות המסחר
אלי שלום סתוי	–	יו"ר לה"ב – לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל
ליאור גור	–	צוות כנסת וממשלה בפורום העצמאים והפריילנסרים, ההסתדרות החדשה
עירם אמיתי	–	מנכ"ל מפעל סולבר
קרן לוי	–	מנכ"לית הייטק למען ישראל
יזהר ליפשיץ	–	בן של חטוף
תמר ארנון	–	ארגון אימהות הלוחמים
חנה גיאת	–	ארגון אימהות הלוחמים
נילי טנא	–	ארגון אימהות הלוחמים
טלי ליברמן	–	אחות שכולה
אליאב אליהו	–	אח שכול
אייל בוצחק	–	אב שכול, פורום הגבורה
רעות בוצחק	–	אם שכולה, פורום הגבורה
אייל קלדרון	–	בן דוד של עופר קלדרון החטוף בעזה
יוסף אנגל	–	סבא של אופיר אנגל, ששחרר משבי החמאס

ייעוץ משפטי:
אדוה מבורך

סגנית מנהל הוועדה:
ליאת קרפטי

רישום פרלמנטרי:
ירון קוונשטוק

רשימת הנוכחים על תואריהם מבוססת על המידע שהוזן במערכת המוזמנים הממוחשבת. ייתכנו אי-דיוקים והשמטות.

בקשה לדיון בנושא: ישראל מככבת במקום הראשון במדינות OECD במדד של יוקר המחיההיו"ר משה גפני:

בוקר טוב, אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת הכספים. טלי ליברמן.

טלי ליברמן:

אני אחות של סגן הראל שרם, שנהרג בקרב ברצועת הביטחון בלבנון לפני 30 שנה. אנחנו הקמנו איזשהו פורום משותף, אנחנו רוצים להקריא ביחד הצהרה.

יזהר ליפשיץ:

קודם כול בוקר טוב. אני הבן של עודד ליפשיץ שחטוף בעזה, ויוכבד ליפשיץ ששחררה, בן קיבוץ ניר עוז. אנחנו באמת מקריאים פה איזשהו מסמך, שמנסה לאגד אנשים משני קצוות המתרס – ימנים, שמאלנים – אבל שנושא איזושהי מסגרת שאפשר לדבר איתה, בלי הקצוות המתלהמים, ועם איזשהן הסכמות. נקריא אותו פה. נקווה שזו איזושהי דרך, שתשמש דוגמה גם פה למשכן הכנסת, שלא תמיד עומד בסטנדרטים.

שבועות קשים עוברים על כולנו. משפחת החטופים וכולנו איתה מקווים לראות את יקירינו בבית. אנו סומכים את ידינו על ראש הממשלה בדרכו למתווה שישב את החטופים, תוך עמידה על העקרונות שיאפשרו את השגת מטרות המלחמה למען בטחון ישראל. ימים של אי-ודאות מביאים איתם מתח, שמתבטא לא פעם בוויכוחים נוקבים. חילוקי דעות היו ויהיו בינינו, אנחנו מקפידים לנהל אותם בשיח ענייני ומכבד, מתוך ראיית הכאב של כל אחד מאיתנו. איתנו משפחות שכולות, משפחות חטופים, אימהות לוחמים ומילואימניקים, מגיעים מרקעים שונים ואוחזים בדעות שונות, אך מאמינים שרק בעבודה משותפת נוכל להניע את המדינה לעבור לעתיד טוב יותר. אנו רואים באחדות ערך אסטרטגי למדינת ישראל וסוד קיומו של העם היהודי. אני מדגיש שהאחדות הזאת היא פשוט הורדת קצוות. חשוב להבין את זה. שיח מאחד.

טלי ליברמן:

אנו קוראים לממשלה שלא לתת מתנות חינם למי שרצח, אנס, שרף ועודנו מחזיק בחטופינו. בוודאי שלא לשחרר מחבלים, להגדיל סיוע או לאפשר הכנסת חומרי בניין לרצועה ללא תמורה. יש לראות בכל מחווה מנוף לחץ אפשרי, ולהתנות כל סיוע והקלה בשחרור החטופים. אף עזתי לא חוזר לביתו לפני שאחרון החטופים חוזר הביתה. לוחמי צה"ל הפגינו ומפגינים גבורה יוצאת דופן במלחמה כבר תשעה חודשים ארוכים. אנו קוראים לגבות את כל הלוחמים, ולגנות כל ניסיון לפגוע בגיבורים שמסכנים את חייהם עבור כולנו.

לסיום נדגיש שוב: יש לנו ולכל עם ישראל ציפייה ותקווה לראות את החטופים בבית בהקדם האפשרי, לצד מחויבות בלתי מתפשרת לביטחון המדינה. עם ישראל חי.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אתה רוצה להוסיף?

יזהר ליפשיץ:

שאנחנו באמת נמצאים עכשיו ברגעים קריטיים.

היו"ר משה גפני:

כולם הסכימו על המתווה הזו?

יזהר ליפשיץ:

מה זה כולם?

היו"ר משה גפני:

כולם.

יזהר ליפשיץ:

אנחנו מתכנסים, אנשים עם דעות שונות, וכל אחד מוריד קצת בצד שלו ומגיעים להסכמה. וזה הפירוש של אחדות, לא אחידות.

טלי ליברמן:

אנחנו מייצגים כל אחד את עצמו. זאת אומרת, אנחנו לא מייצגים את הפרומים כולם. אבל אנחנו קבוצה גדולה של אנשים, שמבינים שרק על ידי זה שאנחנו נפנה מקום קצת לדעה של השני אנחנו יכולים ביחד להגיע להסכמות. והגענו להבנה שעל רוב הדברים אנחנו מסכימים.

היו"ר משה גפני:

בבקשה.

יזהר ליפשיץ:

אני רוצה להגיד, שאנחנו מתחילים לדבר פה על הרבה נושאים, אבל אם אני זוכר, לפני חמישה חודשים היינו נכנסים ופשוט מתארים את התעניות שעוברים החטופים שלנו בפנים, בין אם זה התצפיתניות והמבוגרים והזקנים. וכל השיח היום הפך לשיח טכני, מה מותר לעשות ומה אסור, ועוד קצת לחץ יביא, ואולי שווה לחכות. אז אני רוצה להזכיר, שברגעים אלה, בכל שנייה ושנייה, יש לנו חטופים שעוברים תעניות לא אנושיות, תצפיתניות, זקנים, ואין להם זמן.

יסמין פרידמן (יש עתיד):

ותינוק בן שנה.

יזהר ליפשיץ:

ותינוק בן שנה. ואין להם זמן. ואת האין-זמן הזה אנחנו רוצים להעלות כלפי מעלה. תמכנו כבר תשעה ירחים בכל מה שקרה, אבל בסוף נכשלנו, לא חזרו לנו חטופים מהיום ה-50 בעסקה. שוחררו כמה ונרצחו כמה עשרות. אז אני קורא עוד פעם לכולם: זה הזמן עכשיו להחזיר את החטופים ולגמור את הסיפור הזה, גם אם התוצאות יהיו קצת פחות טובות ממה שאפשר לקבל בעוד שבועיים. תודה רבה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. תמר ארנון.

תמר ארנון:

שלום, אני מארגון אימהות הלוחמים, אימא לקצין קרבי. אני רוצה להקריא משהו, לדבר על נושא מסוים. חייל מיחידה מובחרת מדבר על הפעילות של צה"ל ביהודה ושומרון. וכך הוא כותב: מרגיש צורך לפרוק. אני בתסכול מאוד גדול, מרגיש שאני מסתכן מאוד. יש כאן רולטה רוסית על ההרוג הבא, בלי איזה יעד ברור, עם מטרה או פעולה אפקטיבית שתחזיק לאורך זמן. הייתי בפעילות חישוף ופגיעה בתשתית המטענים לפחות שש-שבע פעמים בחודשים האחרונים, וכל פעם זה חוזר בעוצמה גבוהה יותר. מצד אחד ברור לי שאני הולך לכל פעילות, מוכן להסתכן, ומצד שני התחושה היא שאין על מי לסמוך למעלה, ולא מכבדים את חי האדם, ואולי יש פה כל מיני שיקולים זרים שלא רוצים לפתור את הבעיה אלא רק לכסח את הדשא. עד כאן דבריו.

מדובר בחייל שמאז שמחת תורה נמצא במילואים ברצף. החיילים נותנים הכול, והתחושות שלהם קשות מאוד. ואנחנו שואלות: בכל לווייה של מחבל בערי השומרון יש תהלוכות של חמושים, שמספרים בגלוי על כוונותיהם להמשיך ולרצוח אותנו. הם לא מבחינים, מפה ומפה, ולא מבחינים באיזה צד אנחנו. פשוט מספרים בגלוי על כוונותיהם לרצוח אותנו. למה אנחנו ממשיכים לשלוח חיילים לעבוד בפינצטה במקומות האלה? למה אנחנו לא יכולים למצוא פתרונות אחרים? למה אנחנו מסכנים חיילים בטיהור

קוסמטי של בתים, ואנחנו לא מסוגלים לנקוט ביד קשה יותר? להפציץ מלמעלה, ללכת בדרך קשה יותר, אבל להפסיק לסכן את החיילים. חיי החיילים שלנו קודמים לכל דבר, לכל שיקול זר, לכל טריבונל זר. אי-אפשר יותר.

ועל הדרך לתקן גם עוד כמה עוולות מוסריות, שלא אמורות לקרות במדינה מתוקנת. לא להתעסק בתפריט ובדיאטה של מחבלי הנוח'בה – ואנחנו בוועדת הכספים – לא לממן ייצוג משפטי למפלצות האלה. לא, אנחנו צריכים להיזכר מה הם עשו. אנחנו כמו מנטרה חוזרות על זה, שהחיילים שלנו נכנסים ומסתכנים, חיילי הסדיר וחיילי המילואים, שמפסידים משפחה, את גידול ילדיהם, את הפרנסה, את מקומות העבודה. באמת נותנים הכול הכול הכול. איך ייתכנו עוולות כאלה במדינה מתוקנת? איך ייתכן שהחיילים מסתכנים, תופסים את המחבלים, ובמקום לגלגל מכל המדרגות עתירות כאלה בית המשפט דן בתפריט של הנוח'בה? אתמול אנחנו מזועזעות לשמוע על מימון של כל אחד מהיושבים בחדר הזה, ולא משנה מה דעתו הפוליטית, מימון משפטי למחבלי הנוח'בה. שנגיד שוב? עשר פעמים הם אנסו נערה אל מול עיני הוריה, רצחו ושרפו, לא רק בתים, גם תינוקות חיים. השתגענו?

אתם, נציגי הציבור, צריכים לעשות פה משהו. מספיק לבזבז את הזמן על ויכוחים, על נושאים לא חשובים. להתרכז עכשיו רק בנושאים חשובים, שקשורים למלחמה הקיומית הזאת. לאחד כוחות, להפסיק עם אגו, להיות מאוחדים. כמו ששמענו, לא חייבים להיות אחידים, אבל מאוחדים, ולהתעסק רק בעיקר. תודה רבה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חנה גיאת.

תמר ארנון:

חנה יצאה לשנייה, אבל יש כאן אימא נוספת בשם נילי שביקשה גם את זכות הדיבור. אז אולי נילי תדבר לפני חנה.

היו"ר משה גפני:

נילי טנא? בבקשה.

נילי טנא:

בוקר טוב, אני אימא לשני בנים, שניהם לוחמי מילואים, שכבר עשו סבב שני, אחד בעזה ואחד בגבול הצפון, סירת גבעתי וצנחנים. ואני כתבתי לי כמה דברים שאני אשמח להשמיע אותם כאן. מכובדי, אפתח את דבריי בציטוט מדברי נועה מגיד, האוספת ומשמרת סיפורים ועדויות מהיום הנורא של ה-7 באוקטובר: הוא רץ ויורה בכל מה שזז, מפיל אותם, אחד אחרי השנייה. שתי צעירות נסות על נפשן. הוא רודף אחריהן, תופס בשמלה של אחת מהן. היא לא מספיקה להסתובב, והוא כבר יורה בה מטווח אפס. השנייה מבינה שאין טעם לרוץ עוד, חברתה מוטלת על הקרקע מולה. היא יורדת על ברכיה ומתחננת. דקות שנמשכות נצח. הוא מעליה, יורה מדי פעם ברצים על הכביש, לוקח חצי צעד אחורה, מביט אל תוך עיניה הבוכות, מכוון את נשקו אל ראשה ויורה. נוח'בות.

מקרה זה הוא רק אחד ממאות מקרים שמחבלי הנוח'בה ועזתים תמימים ביצעו באותו יום נורא. מדובר על מפלצות נאציות המונעות מאידיאולוגיה רצחנית. מי שיקרא ויעמיק באידיאולוגיה של החמאס יבין ולא יופתע מהמעשים הנפשעים. ובאותו היום, אזרחים ישראלים, חיילים ושוטרים אמיצים ירדו דרומה להילחם ברוע המוחלט. איש לא ביקש מהם, הם הבינו את גודל השעה והיו מוכנים לסכן את חייהם למען בני עמם. זוהי מוסריות מהרמה הנעלה ביותר, זוהי אנושיות וזהו ערך אהבת האדם. ומאז אותו היום גויסו כוחות מילואים, שנלחמים עד עצם היום הזה במסירות אין-קץ ומתוך אמונה במטרות לשמן נשלחו: שחרור כל חטופינו וניצחון מוחלט על החמאס, מטרות שאין חייל שאינו יודע, מכיר ומזדהה איתן.

בתקופה האחרונה אנו עדים לטירוף מערכות, לבלבול מוחלט ואי-הבנה של מהי מוסריות. חיילים גיבורים מוצאים משדה הקרב בהנחיית הפרקליטות הצבאית ונשלחים לחקירות על פגיעה במחבלי נוח'בה. כן, שמעתם נכון, אזרחים אמיצים שעל דעת עצמם ירדו דרומה לפני שמי מאיתנו הבין את המתרחש, נחקרו על רצח מחבלי נוח'בה בהנחיית פרקליט המדינה בביצוע פרקליטות מחוז תל אביב.

אני אימא לשני לוחמי מילואים עזי נפש, המייצגת אימהות רבות ללוחמים עזי נפש וגיבורים, שעזבו הכול למען המטרה הנעלה. לפני כניסתו של בני לעזה בפעם הראשונה הזכרתי לו, ולא שהיה בכך

צורך, ולחבריו את המטרות הנעלות בשמן הם נלחמים. כולם הכירו חוגגים בנובה, חלקם הכירו נרצחים, נפגעים וחטופים. לא היה בליבם היסוס, לא בפעם הראשונה ולא בפעם השנייה בה גויסו והתייצבו ללא שאלות. אך הפעם הזו תהיה שונה. המציאות הבלתי-נסבלת בה חיילים מרגישים ניצודים על ידי הפרקליטות הצבאית פוגעת ברצון ובמוטיבציה להילחם. כן, הם יתייצבו, ואני מדגישה: הם יתייצבו תמיד, בכל זמן. הם יתייצבו, אך הפעם לא רק עם חששות ממנהרות ומבתים ממולכדים ומאלפי פירים נסתרים, אלא גם חשש מחקירות הזויות של הפרקליטות. אין ספק כי העובדה שמרחף איום כזה מעל ראשיהם של גיבורינו פוגע גם ביכולתם להילחם.

ובנימה אישית, לא היה בי היסוס כששלחתי בלב דואג ועיניים מלאות בדמעות את בני להילחם על המטרות הקדושות. לא היה היסוס בפעם הראשונה וגם בפעם השנייה. וזאת למרות לילות ללא שינה, פחד משתק, סיזימים וחשש מפני כל דפיקה בדלת. אך נכון לעכשיו, בפעם השלישית שבני יזמו למילואים, והם גם יתייצבו, אחשוש גם ממי שאמור להיות בצד המוסרי ואיבד את דרכו.

אני קוראת לכם, חברי הכנסת, להיכנס לעובי הקורה, ולגלות נאמנות בלתי מתפשרת ללוחמים שנמצאים כרגע על המוקד. תזכרו שהם נמצאים שם רחוקים מחייהם, תוך הקרבה שאין לקחת אותה כדבר מובן מאליה. בהם מפעמת הרוח, בליבם פועמת האהבה לעמם ולארץ הזו. אין לנו זכות לפגוע בהם וברוח הלחימה. אנחנו חבים להם את חייהם ואת ישיבתנו כאן, ולכן גם את ההגנה מפני כל דבר העשוי לפגוע ולסכן אותם. יחד עד הניצחון המוחלט.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אייל בוצחק.

אייל בוצחק:

בוקר טוב, חברים. אני אביו של סרן אושרי משה בוצחק, שנהרג בדרג' תופאח, י"א בטבת, 23 בדצמבר. נכחתי כאן לפני שלושה חודשים בוועדת הכספים, ואני שמח על רוח האחדות שאני שומע אותה משלושה-ארבעה דוברים קודמים.

אושרי היה – עדיין חלק ממשפחה של שישה אחים. פה מאחוריי נמצאים שלושה מהאחים. אישתי רעייתי משמאלי. ואני כחלק מעולם השכול, וילדיי מעולם השכול, אומרים כאן דברים מאוד ברורים: עם ישראל במציאות שלא יכולה להיכנע לתכתיבים שאנחנו מקבלים השכם והערב. כחלק מחברותי בפורום הגבורה, פורום שמאחד ומאגד מעל 250 נופלים גיבורים שנפלו בקרב, שמטרתם הברורה היא כזו, אמרתי ואני אומר שוב: כל מי שמסר את נפשו בגבורה על עם ישראל, ועל האנשים, החברים והצוותים שמסביבו, ראויים שהנפילה שלהם, הגבורה שלהם לא תתמסמס. במציאות הנוכחית שאנחנו שומעים עליה, מכל מיני עסקאות, חלקם יקראו להן ומופקרות, אבל כל עסקה שבה החמאס לא נכנע על רגליו, בפירוש ככה, מבלי להתייחס למי שנמצא בעזה, כולל האזרחים בעזה, 95% מהם תומכי חמאס מובהקים, כל אחד מהחיילים שנפלו הוא כעפר והאפר אל מול הפשעים שעשו והציגו אותם קודם.

אני רוצה להקריא, ברשותכם, אני לא רוצה לגזול מזמנכם. אבל כשאנחנו מדברים על גבורה ועל פורום הגבורה, אושרי שלנו ייצג נאמנה את המשמעות של מה זה להילחם כנגד עם ישראל. הוא השאיר את עולם הפרט בצד ונגע בעולם הכלל. עם ישראל, כל מי שיושב פה, שותה, נושם ויושב, זה בגלל חיילים כאלה שנפלו. ואין שום סיבה שאחד מהם נפל בקרב ונחזור לזמן אפס. מאחד לאפס בזמן אפס. אין מציאות כזו.

אושרי היה צריך להתחתן ביום רביעי האחרון. ב-10 ביולי אושרי היה צריך להתחתן, ובלי קשר ל-7 באוקטובר, אבל זה נקבע, ד' בתמוז. יום רביעי היה יום קשה עבורנו כמשפחה. והוא כתב לארוסתו כך – הוא כתב לה את זה ביום הזיכרון שלפני שלוש שנים – עוד לא יצא לי לכתוב ביום הזיכרון בכלל, אבל תמיד היום הזה עושה לי שחורות. עצוב ביום הזה. קשה להתנהל מזה במשך כל היום. זה משהו שיטתי. היום לדוגמה בצפירה עלו לי מלא דמויות, שפשוט רצות עם כל הסיפורים שלהן. זה משהו לא נתפס. להקריב את עצמך בידעיה שאתה הולך למות. בדוק. זה לא מהאדרנלין של המשימה. הם פשוט ראו צורך לשים את עצמם כחומה מול כל עם ישראל.

שיקום עכשיו מישוה פה בסבב, גם אם צריך להתמודד בטיעון, האם אחד כזה שנופל בקרב, גיבור כזה, ראוי שמה שהיה לפני ה-7 באוקטובר יחזור על עצמו, לפי כל הפרסומים בתקשורת למיניהם?

וברשותכם, אני אסיים בסיפור אישי. אני חזרתי לפני שבועיים מפולין ממסע אישי עם הבן השני שלי, הראל. כשאנחנו עוברים שם מביתן לביתן תוך החמישה-ימים האלה, נחשפים לזוועות שכולנו יודעים, שמענו וראינו. אבל כשאתה מרגיש את זה בחוש – אתה שומע, אתה רואה, אתה מריח בביתנים את

הנעליים, ואתה אומר לעצמך: בוא הנה, מה זה? הם פה לא יכלו להילחם, במקרה הטוב מקלות לאבנים, והפחות-טוב זה שלקחו את הילדים מהידיים של הוריהם. ולי בין שנפל בקרב בגבורה, היה לו נשק, הייתה לו תכלית, הייתה לו מטרה, והמטרה הזו אסור שהיא תלך לאיבוד. אני חזרתי עם נחמה ארצה, נחמה גדולה. הבן שלי לא נפל לשווא. אני חוזר שוב: אין שום סיבה בעולם שהמציאות תחזור לפני ה-6 באוקטובר, עם כל המשמעות של זה.

ואני אסיים במשהו אחרון, אנחנו קוראים בפרשת השבוע, פרשת בלק, שאומר בלק: "הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב". גויים לא הכוונה למישהו בהכרח גוי במשמעות שלה – גוי זה עם. הוא לא מתחשב באף אחד בעולם. ואין שום סיבה שאנחנו נהיה כפופים ללחצים בין-לאומיים כאלה ואחרים. "הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב".

ואני אסיים ברוח האחדות, ברשותכם, משהו נוסף שאושרי כתב. אושרי כתב ברוח האחדות, שאני מקבל אותה לגמרי. ומי שיחשוב שאני קיצוני – אני לא קיצוני, אני פשוט החלטי ותכליתי במטרה של המלחמה הזו. והוא כתב כך, גם לחברתו: על נושא האחדות בעם ישראל – וזה היה לפני ה-6 באוקטובר, לא קשור למלחמה בכלל – הוא כתב לה ככה: לבוא בענווה ממקום ללמוד וללמד שם. בכל מקום. תביני – הוא כותב לה ככה – אפשר ללמוד מכל אחד, בכל זמן, בכל מקום. בכל אדם יש משהו ייחודי שכדאי ללמוד ממנו, רק צריך למצוא אותו. בשביל זה צריך להיות סובלני ומכיל לכולם. מודה, זה קשה.

זה אכן קשה. עם ישראל חי לעד ולנצח. תודה רבה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אליאב אליהו.

אליאב אליהו:

שלום לכולם, אחי ידידיה נהרג בעזה ביי"ט בחשוון. לפני קצת יותר משמונה חודשים, אחרי הטבח הנורא שעשו לנו האויבים שלנו, נכנסו כוחות צה"ל, ואחי ידידיה ביניהם, לתוך עזה. אחי ידידיה השאיר בביתו את אישתו מיתר כשהיא בהריון מתקדם ואת שתי בנותיו ויצא עם כולם למלחמה. ידידיה היה חדור מטרה להיכנס ולהילחם בשביל כולנו. הוא ידע, וידענו אנחנו, שהוא מסכן את עצמו, שבמלחמה, כמו במלחמה, יש נפגעים, חיילים נהרגים ונפצעים, אך לרגע לא הייתה שאלה אם להיכנס או לא. היה ברור שאנחנו במלחמה שאין לנו בחירה או אפשרות לדלג עליה. הייתה לו את האפשרות לא להיכנס. יום לפני שהם היו אמורים להיכנס לקחו להם את הפומ"ה, שזה הנגמ"ש שלהם, לטובת כוח אחר, והצוות שלו היה אמור להישאר בחוץ. בשנייה האחרונה, שנייה לפני שמחלקה אחרת הייתה אמורה להיכנס, היה חייל שפחד להיכנס, ידידיה ישר קפץ ראשון והחליף אותו. שבוע אחרי, ביום שישי בבוקר, פגעה פצצת מרגמה בפומ"ה וידידיה נהרג במקום, השם ייקום דמו.

המטרה הייתה ברורה, כל עם ישראל התאחד איתה: להשמיד את חמאס, להחזיר את הכבוד לעם ישראל ולהרתיע את כל האויבים שלנו מלפגוע בעם ישראל. אויבינו מכל הכיוונים צופים ומחכים לראות אם נצליח לנצח במלחמה הזאת או לא, וכל הזמן מתכננים את השלב הבא לקראת השמדת מדינת ישראל. תבוסה במלחמה הזאת פירושה הפקרה של המדינה. אנחנו רואים את חמאס מנסה להשתקם בכל מקום שאין בו נוכחות צבאית או במקומות שטרם נכנסו אליהם. אנחנו רואים שהם משדרים שעוד יש להם סיכוי לנצח. אנחנו יודעים מה המטרה שלשמה הם נלחמים: הם רוצים להקים מדינה מהירדן לים, שאנחנו לא כלולים בה בשום צורה, וכל צעד וכל מלחמה שהם עושים, הם יודעים שהם משלמים מחירים, אבל הכול זה בצורה מחושבת ומכוונת למטרה הזאת. החמאס ידע שנהרגו בהם, ידע שנחסל את מי שנצליח מהבכירים שלו, אך הוא נלחם לטווח ארוך, והוא בונה על לחצים שונים שיגרמו לנו לעשות עסקה, וככה הם יוכלו לנצח. החמאס לא סתם מרגיש בנוח להקשות במשא-ומתן ולבקש את סיום המלחמה. הם רואים שהמסרים שלהם מחלחלים בחלק מהחברה. אני קורא ברשתות החברתיות שלהם איך הם מאדירים כל הפגנה וכל דרישה לעסקה כמה שיותר מהר.

אני באתי לכאן כדי לדרוש בשמי ובשם משפחתי, ובשם משפחות רבות של חיילים שנהרגו במלחמה, שאיבדו את היקר להם מכול, שלא מתחרטים ששלחנו את אחינו ואת ילדינו להילחם, גם כשידענו את המחיר שאנחנו יכולים לשלם: להמשיך את המלחמה עד הניצחון; להמשיך ולכבוש שטחים בתוך עזה, כי אנחנו יודעים שמה שיסמן ניצחון יותר מכול זה כיבוש של שטח; כי אנחנו יודעים שאם תהיה שליטה וחופש פעולה צבאי בעזה, רק ככה נוכל להגן על הארץ שלנו; כי אנחנו יודעים שאם לא נהיה שם חמאס יחזור וישקם את עצמו בתוך שנים בודדות, אם זה בשם חמאס או בשם אחר, ונחזור לחיות תחת אותו איום שיתפוצץ לנו בפנים; אנחנו יודעים שהדרך היחידה לנצח, לכופף את חמאס ולהביא ביטחון זה רק לחץ צבאי חזק ונחוש, ארוך, בלתי מתפשר ובלתי מתחשב. אין בעזה חפים מפשע, ואין לנו אפשרות

להיות רחמנים ולבחון בדקדוק כל טיל, אם נהרגים לא מעורבים. אותם לא מעורבים גם טבח ונאסו את אחיותינו, בזזו ושרפו להם את הבתים.

בטווח קצר מלחמה זה כואב, ומי כמונו יודעים עד כמה זה כואב, אך לטווח ארוך רק בכוח ננצח. נמשיך, נכתוש עוד ועוד, עד שהם מעצמם ירצו לשחרר את החטופים, עד שהם יתחננו שנרגע, עד שנדע שאין שום נשק, שום מנהרה ושום דבר שיאיים עלינו. כשנגיע למצב שחיזבאללה יפחד לירות עוד טיל אחד על הצפון, וגם שם כמובן להיכנס, להילחם ולהחזיר את הביטחון ואת ההרתעה.

אנחנו לא ניתן לממשלה הזאת להיכנע, ונמשיך להיאבק ולדרוש ניצחון מוחלט. כזה שכל ילד בעזה, ביהודה ושומרון או לבנון יגיד שישראל ניצחה. שלא יהיה מצב שחמאס יוכל להסביר שהוא ניצח. בשביל זה יצאנו להילחם, בשביל זה הקרבנו את היקר לנו מכול, בשביל זה אנחנו סובלים יום-יום ומתגעגעים. לא ניתן לעשות ניצחון חלקי, לא ניתן שדם אחינו יישפך לשווא.

בשבוע שידידה נלחם, כשהיו התנכלויות ורעש, היו החברים שפחדו, הוא חזר פעם אחר פעם ואמר להם: מה אתם מפחדים, ה' איתנו. אז ביחד עם המאמץ שלנו, ומסירות הנפש של החיילים, מסירות הנפש של המשפחות ששכלו, של משפחות החטופים שמשלמות מחיר שאי-אפשר בכלל לתאר, נבטח בשם שייתן לנו את הכוח לנצח ולהביס את כל האויבים שלנו.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. טל קלדרון.

אייל קלדרון:

אייל קלדרון, בן דוד של עופר קלדרון, שנמצא כבר 283 ימים במנהרות הגיהנום בעזה. אני שומע פה את כל החברים שמדברים על הניצחון המוחלט, ועל הדברים שהם מאמינים בהם, עם חלקם אני לא מסכים, אבל אני יכול להגיד שאני מעריך את הדבקות שלהם במה שהם מאמינים, ואת הרצון שלהם ואת היוזמה שלהם ואת האקטיביות שלהם כדי לקדם את מה שהם מאמינים בו. וזה בא לידי ביטוי גם בנבחר הציבור שמתנגדים לעסקה. הם עושים הכול כדי שהעסקה הזאת לא תקרה, וזה הדבר היחיד שאני יכול להעריך אותם בו.

ואני פונה אליך, חבר הכנסת גפני, כי, כידוע, אתה כבר הצהרת שאתה בעד עסקה, בעד פדיון שבויים.

אייל בוצחק:

אגב, למה אתה אומר שאנחנו לא מסכימים לעסקה? לא הבנתי.

אייל קלדרון:

לא, אני לא אמרתי כזה דבר. אני מדבר על השרים ועל נבחר הציבור.

אייל בוצחק:

עסקה כן, אבל לא מופקרת, זו הכוונה הייתה.

אייל קלדרון:

לא ניכנס לוויכוח הזה. יש עסקה שנמצאת על השולחן, וזו עסקה כוללת.

אבל, חבר הכנסת גפני, מה שאני רוצה לומר זה שנבחר הציבור שמתנגדים לעסקה עושים הכול על מנת שהעסקה הזאת לא תקרה, כולל איום בפירוק הממשלה שבה הם חברים, אבל חברי הכנסת והשרים שכן תומכים בעסקה וכן תומכים בפדיון שבויים לא עושים כמעט שום דבר כדי לקדם אותה. חוץ מלהגיד שהם בעדה ושהם יתמכו, לא קורה פה שום דבר. לא הופכים עולמות כדי להציל 120 אנשים. לא עושים, ואם עושים לא עושים מספיק, כי במבחן התוצאה תשעה חודשים לא התקדמנו מילימטר, בטח לא מאז העסקה הקודמת.

ואנחנו היום נמצאים ברגעים הכי קריטיים. וצריך להבין את זה, שאם זה לא יקרה עכשיו, זה לא יקרה בחודשים הקרובים בוודאי, ואז כבר לא יהיה את מי להציל. ואני רוצה שאתה תיקח את זה לתשומת ליבך, ותעביר את זה גם לחברי הסיעה שלך ולכל מי שתומך: המצב הזה לא יכול להישאר. הם עושים הכול כדי שזה לא יקרה, אתה כמאמין בצו שמיים, בפדיון שבויים, אתם צריכים לעשות הרבה יותר, וזה לא קורה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. יוסף אנג'ל.

יוסף אנג'ל:

אם מותר לי להעיר הערה לפני, אחד האולמות היחידים בכנסת שאין בהם תמונות של חטופים. אין תמונות של חטופים כאן באולם. ברוב האולמות יש. כדאי.

חברי הכנסת, 283 ימים נמשכת המלחמה הכי הזויה שנפלה עלינו, ו-120 חטופים עדיין מוחזקים בידי הארגון הקיקיוני, "הנכס" בעזה, ואין רואים את הסוף. שמי יוסף, אבי יאיר אנג'ל, בן לניצולי שואה, שהגיעו מייד אחרי השואה למושבה יוקנעם, כדי להתחיל חיים חדשים במדינה העתידה לקום עבור העם היהודי. בני יאיר, זכרוננו לברכה, שנפל בעת ששירת בשיטת 13, והסבא של אופיר אנג'ל שחזר מהשבי לאחר שנחטף מבארי, יחד עם אבי חברתו יוסי שרעבי, שנהרג בשבי, ומשפחתו מחכה להביאו לקבורה באדמת המדינה.

חברי הכנסת, כל כך הרבה זמן עבר, והמנהיגים לא מצליחים למצוא פתרון כדי לסיים את הסיוט. האם באמת נראה לכם שהאיש שוועדת החקירה לאסון מירון ציינה כי – ציטוט – "ראש הממשלה בנימין נתניהו נושא באחריות אישית בהתאם לממצאים שפורטו. נתניהו לא פעל כמצופה מראש ממשלה". ושוועדת החקירה הממלכתית למחדל קניית הצוללות מאשימה בדוח ביניים – ציטוט – "נתניהו סיכן את בטחון המדינה, פגע ביחסי החוץ ובאינטרסים הכלכליים".

הפרסומים מהימים האחרונים בעיתונות זרה, ואשר צוטטו בתקשורת הישראלית, על החקירה שמנהלים האמריקנים על העברת הכספים של קטאר לחמאס, וראש הממשלה שלנו חושש מהמסקנות. אף אחד לא יצא בהכחשה למידע קשה זה. האיש שכבר כמה שנים מתנהל נגדו משפט בשלושה סעיפים חמורים. ואמש דיון של שעתיים בישיבת הממשלה על ביטחוננו של האיש השמור ביותר במדינה ומשפחתו. ועל החטופים? כלום.

האם זה האיש, חברי הכנסת, ששישב לנו את 120 החטופים, שכבר 283 ימים בגיהנום? לפני שבועיים, כשחזרתי הביתה מהכנסת, ראיתי את ההודעה: אנחנו מתקדמים לסיום שלב החיסול של צבא הטרור של החמאס. המשפט הזה מהדהד מפיו של ראש הממשלה ושרים בממשלתו מתחילת המלחמה עד היום בווריאציות שונות. עד מתי, חברי הכנסת, יהיה זלזול כה חריף של הממשלה שלנו בעם? מתי תקומו, חברי הכנסת, ותגידו: עד כאן, אי-אפשר יותר, חייבים להשיב את החטופים לחיק משפחותיהם, זה היום הנושא החשוב ביותר?

אתם יוצאים בשבוע הבא לפגרה של שלושה חודשים, ו-120 החטופים עדיין שם, ומשפחותיהם נאנקות מכאב, צער וגעגועים. אין זה נראה לכם הזוי, כשמשתוללת מלחמה בדרום ובצפון, אזורי מדינה שלמים שרופים, ותושביהם כבר 283 ימים פליטים בארצם, ללא אופק להמשיך לחיות בביתם, ואתם יוצאים לשלושה חודשי פגרה, הייתכן? עשו משהו והצילו את המדינה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

אייל בוצחק:

ברשותך, אדוני, מחילה, אני חייב לומר משהו: חצי מהדברים שלך לא רלוונטיים בכלל, לא קשורים לחטופים אלא לביבי. אני לא מבין מה הקשר בין שני הדברים.

אייל בוצחק:

אני ממש לא ביבי, אבל זה לא קשור, זה לא הדיון.

יוסף אנגל:

הכול תלוי בו.

אייל בוצחק:

אתה לא יכול כל דבר להציג "ביבי". מה קשור ביבי לכל דבר? אני דיברתי עם האדון. סליחה, זה לא קשור, אנחנו נמצאים באותה מציאות, אני לא אמרתי מילה אחת על ביבי. אני לא מבין את הדבר הזה.

יסמין פרידמן (יש עתיד):

אדוני, אבל הבחור שלידך גם אמר מה האג'נדה שלו, אז זה גם לא מתאים. גם לנו לא נעים לשמוע

היו"ר משה גפני:

מר בוצחק, אנחנו לא מנהלים דיון - - -

אייל בוצחק:

קיבלתי. תודה רבה.

היו"ר משה גפני:

במקום אחר. לא כאן.

רעות בוצחק:

אני יכולה לדבר?

יסמין פרידמן (יש עתיד):

אולי נתחיל את הדיון? אנחנו תכף צריכים לצאת.

רעות בוצחק:

אני יכולה להגיד משהו בבקשה?

היו"ר משה גפני:

אם אפשר בקצרה, בסדר?

רעות בוצחק:

בסדר. אני אימא של סרן אושרי משה בוצחק. אני שומעת את מה שכל החברים אומרים, ובאמת כולכם אומרים דברים מאוד חשובים ומאוד נכונים. ואני פונה אליכם, נציגי הציבור, באמת אליכם, נציגי הציבור, ומבקשת מכם, נציגי הציבור: קיבלתם מנדט מעם ישראל לשרת את העם ולהגן עליו. תמצאו פתרון יצירתי, שיחזיר את החטופים הביתה ויביא לניצחון המוחלט של עם ישראל על החמאס, מתוך הגנה מלאה של אזרחי מדינת ישראל. בבקשה, תצאו מהקופסה, כמו שהבן שלי, אושרי משה, יצא מהקופסה בשביל ליצור יחידה שפועלת אחד למען השני מתוך אהבת הזולת ואהבת המולדת. בבקשה, תתחילו לעבוד ביחד בשביל למצוא את הפתרון הכי טוב לעם ישראל, לניצחון מוחלט ולהחזרת החטופים לבתיהם, החיים והמתים גם כן. תודה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. מנצור, אם אפשר בקצרה, בסדר?

מושית מנצור:

אני אשתדל. שואלים אותנו מה שלומנו, באין-סוף רגעי משבר בכל יום. השאלות לא עוזבות אותנו: איך זה קרה, ולמה לא עושים הכול כדי להחזיר את כולם? לאבא יש רמת ערכים כל כך גבוהה, שמבחינתי מייצגת את המדינה – השורשיות, עבודת הכפיים, אהבת המולדת והזולת. ב-7 באוקטובר משהו במדינה קרס, וגם הערכים שלה אבדו, יחד עם אבא. האמון שלנו במערכת נשבר, והדאגה היא אין-סופית. הגענו אליו נוכח בכל הזמן. כל דבר הוא טריגר עבורנו.

הגענו אל בירת אומתנו כדי לגבות את החוב. עת מעצבי אומתנו חרתו את החוקה המפוארת ואת הצהרת העצמאות הם חתמו אמנת הבטחה לכל ישראלי, המבטיחה את יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונו של נביאי ישראל. ברור כי ישראל כשלה בהבטחתה בנוגע לאמון ולביטחון, וכשלה במסורתה בדאגה האחד כלפי השני בנוגע לאזרחיה במקום קדושת ההבטחה של הצהרת העצמאות. לא נוכל להאמין כי בנק הצדק פשט את הרגל, ובאנו לפדות את ההמחאה אשר תבטיח את השגת החופש וביטחון של הצדק.

עתה העת לקיים הבטחה של דמוקרטיה. לא תנוח ולא תשקוט ישראל עד כי כל החטופים יאחזו באזרחות שוות זכויות. לא נוכל לצעוד לבד. לעולם לא נתרצה כל עוד גופותינו כבדות ומלאות בסבל; לא נתרצה כל עוד אהובינו, יקירנו, אזרחינו, מיטב בנינו אינם בארצם; לא נתרצה כל עוד צדק לא ייטוף כמים וזכויות כאפיקים בעוז. יש בי חלום כי צדק ייעשה; יש בי חלום כי ילדי הרכים יחיו בישראל תחת אמון, שלום, רעות ואחוה; יש בי חלום שבו נוכל כשבת אחים גם יחד להסב אל שולחן אחד; יש בי חלום שאבא שלי יחזור עם שאר החטופים. זו תקוותנו, זו אמונתנו. עם מה נוכל לחזור אל בתינו הנטושים? תנו לחופש לפעום, שחררו אותם כבר. זו המחויבות שלכם. תחזירו אותם הביתה, את כולם. תודה רבה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. הפסקה שתי דקות.

(הישיבה נפסקה בשעה 11:16 ונתחדשה בשעה 11:18).

היו"ר משה גפני:

אני מחדש את הישיבה. אנחנו דנים בבקשה לקיים דיון בנושא: ישראל מככבת במקום הראשון במדינות ה-OECD במדד של יוקר המחיה. אימאן ח'טיב יאסין, בבקשה.

דבי ביטון (יש עתיד):

פעם ראשונה שאנחנו במקום הראשון, גפני, לא? אנחנו במקום ראשון. זה לא פשוט. הוא לא הבין את ההומור.

היו"ר משה גפני:

כן, הבנתי. אני עוד הייתי בנושא הקודם. בבקשה.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

בוקר טוב, כבוד היו"ר. חברי הוועדה, כל הנכבדים, תודה רבה באמת שאנחנו מקיימים את הדיון הזה, למרות שהוא נדחה בשבוע שעבר. האמת היא שהנושא הזה כבר מזמן התחיל להדיר שינה מעיני רבים, במיוחד לאור ההשלכות של אותו נושא על האזרחים במדינה. נכון מאוד שהמדינה נמצאת במצב לא נורמלי מבחינת המלחמה וההוצאות הנדרשות, אבל מצד שני גם אי-אפשר להמשיך בצורה כזאת, בלי לבחון את הדברים לעומק ולחפש דרכים ואופציות איך בכל זאת להוריד.

לפני המלחמה, אנחנו יודעים שגם במדינת ישראל יש קרוב ל-2 מיליון אנשים עניים שחיים מתחת לקו העוני, בתוכם אחוז גדול של ילדים. גם ידוע איפה האוכלוסייה המתקשה הזאת נמצאת. לצערי הרב, למרות ששתי האוכלוסיות, החרדית והערבית, נמצאות לרוב באותה קטגוריה – כמובן שיש אחרים, אבל הרוב המוחץ זה משתי האוכלוסיות האלו – משרד האוצר ראה לנכון בכל זאת לקצץ בתוכניות החומש של החברה הערבית, דבר אשר מקשה עוד יותר על אותה אוכלוסייה. בסוף השבוע אני קראתי כתבה על זה שיצא כאילו מין מחקר ומאמר שמוכיח, שוב, שהמנוף הכלכלי המרכזי של מדינת ישראל, גם בתקופה הזאת, יצא רק מתוך החברה הערבית. וחבל להעמיס עוד פעם - - -

היו"ר משה גפני :

לא הבנתי.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

אני ראיתי את זה אצל מישהו שעובד במשרד לשוויון חברתי, שמוכיח, שוב, שהמנוף הכלכלי במדינת ישראל יבוא מהציבור הערבי.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

שילוב הערבים בעבודה - - -

יסמין פרידמן (יש עתיד) :

פוטנציאל לא ממומש.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

התוכניות של תוכנית החומש שיצאו בפועל כבר הביאו תוצרים, ועכשיו הכול נמצא בירידה. וההשפעה תהיה לא רק על החברה הערבית. אני אחזור לנושא המרכזי של יוקר המחיה. לא יכול להיות שאנשים שחיים על קצבאות של 3,000 שקל או שמשתכרים שכר מינימום – זה במקרה הטוב שהם העובדים, אנחנו יודעים שהעלייה באחוזי האבטלה גם בתוך החברה הערבית היא פי שלושה, אבל בכלל יוקר המחיה משפיע על כלל האזרחים במדינה. הדלק, הדיור, האוכל, מוצרי חשמל, מים.

יסמין פרידמן (יש עתיד) :

ארנונה שעלתה. הכול עלה. מע"מ.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

הכול. הכול. מע"מ. ונוהרים לשם כאילו בעיניים סגורות, ממש כאילו שמים משהו. אף אחד לא עוצר ואומר : בואו נראה מה אנחנו באמת יכולים לעשות.

ואני חושבת, כבוד היו"ר, זה המקום, בתוך הוועדה הזאת, בסמכות שלך, לזמן את אנשי המקצוע מהאוצר, ממשרד הכלכלה, מכל המשרדים הרלוונטיים, ולדרוש תוכנית שתמזער כמה שאפשר את הנזקים שאנחנו כבר חווים, והם עוד יחמירו ויאמירו, וכלל האזרחים ישלמו מחירים, אבל יותר מכולם זה המוחלשים. זה המוחלשים. וזה לא יישאר אצלם, בסופו של דבר זה ישתקף וישפיע על כלל האזרחים.

ולכן אני באמת לא רוצה להיכנס יותר מדיי לפרטים, אני חושבת שהבקשה הזאת היא בקשה ראויה, עקרונית ועניינית, וצריך לדאוג לה לפני שאנחנו יוצאים לפגרה, להתחיל בתהליך מסוים, לשים על השולחן את הרעיון הזה, ולנסות באמת לבנות משהו שיביא בשורה ולו במעט במציאות השחורה הזאת שכולן שרויים בתוכה.

היו"ר משה גפני :

אוקיי. תודה רבה. אגב, אני רוצה לומר, שהפגרה לא מעלה ולא מורידה מבחינת דיוני הוועדה כאן, מה שנצטרך לעשות.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

נכון, אבל עד שבע ישיבות, לא יותר מזה.

היו"ר משה גפני :

גם בפגרה הקודמת קיימנו את הדיונים. החברים באו.

יסמין פרידמן (יש עתיד):

אדוני יושב-ראש הוועדה, אני פשוט חייבת לצאת לשיחת טלפון. אני יכולה כמה מילים? אני אחזור כמובן, אבל חשוב לי שתשים לב - - -

היו"ר משה גפני:

בסדר. בבקשה, אם אפשר בקצרה.

יסמין פרידמן (יש עתיד):

אני תמיד קצרה. פשוט נזכרתי בממשלה הקודמת, אני לא יודעת אם אתם תזכרו, מי שהיה, שהיה איזה לילה אחד שהיו ערים כל הלילה ראש הממשלה, ממלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר, כי הלחם עלה במספר אגורות. ולילה שלם ישבו בכנסת כדי לפתור את זה. על מספר אגורות שהלחם עלה. ופה יש תחושה שהממשלה הרימה ידיים, פשוט הרימה ידיים.

דבי ביטון (יש עתיד):

לא, הם פשוט הולכים לישון.

יסמין פרידמן (יש עתיד):

אני לא יודעת אם אתה יודע אם הקבינט בערך העשירי שראש הממשלה הקים למלחמה ביוקר המחיה לא התכנס פעם אחת. פעם אחת.

ינון אזולאי (ש"ס):

נכון. נכון.

יסמין פרידמן (יש עתיד):

מתי?

ינון אזולאי (ש"ס):

מאותו זמן.

יסמין פרידמן (יש עתיד):

הרי אנחנו עדים ל-20 שנה של רכישות ומיזוגים, שהפכו חברות למגה מונופולים. אין תחרות בשוק. יחד עם יבואנים שיש להם שליטה מלאה בשוק המזון. אנחנו לא נצליח לפתור את זה אם באמת ראש הממשלה וכל המשרדים, יחד עם משרדי האוצר – בנוסף חקיקות שאנחנו מביאים כדי לנסות להקל טיפה נופלות ולא מקודמות או שנדחות. חייב לשים לב. אני מתנצלת שאני יוצאת אבל אני חוזרת.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. עוד מישהו מחברי הכנסת? חמד, בבקשה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אדוני היושב-ראש, כולנו מבינים, כולנו יודעים, אנחנו נמצאים במלחמה. במלחמה יש הרבה הוצאות. אפילו אם לא חשבנו שנגיע להוצאות כאלה, נעבור את ה-300 מיליארד שקל הוצאות למלחמה הזאת, לפי הכתבות שאני קורא והתרחישים שקורים במדינת ישראל.

אבל עם כל זאת, לא יכול להיות מצב שהקבינט הכלכלי-חברתי לא מתכנס. לא יכול להיות מצב שאנחנו נהיה מקום ראשון בעולם ביוקר המחיה. כאשר הקמפיין של ראש הממשלה, אני זוכר אותו טוב מאוד - -

דבי ביטון (יש עתיד):

על החלב.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

מצטלם בתחנת דלק ממלא דלק, מצטלם בסופרמרקט ואומר: אנחנו נוריד את המחירים. איך נוריד מחירים כאשר לא מתקיימים דיונים בנושא של יוקר המחיה? הציבור צועק, השכמות החלשות קורסות. 2 מיליון עניים במדינת ישראל שלא יכולים לגמור את החודש. אין דבר שאתה לא נוגע בו ונוגע בו שלא התייקר. דיברו על הלחם ועל דיון כל הלילה על הלחם. אנחנו לא מדברים רק על הלחם עכשיו – הדלק עלה, החשמל עלה, הארנונה עלתה, המים עלו, המזון עלה, הדיור עלה, הנסיעה בתחבורה הציבורית עלתה. אין דבר שאתה נוגע בו שלא עלה. האנשים במדינת ישראל סובלים היום – סובלים מיוקר מחיה, שהם לא יכולים לעמוד בזה.

אני חושב שאנחנו כוועדת הכספים – נכון, צריך לדון בנושא הזה בוועדת הכלכלה – אבל לנו כוועדת הכספים יש גם מחויבות בנושא הזה. אנחנו צריכים לקיים דיונים רציפים בנושא הזה. מה מתקדם? מה קורה עם הרפורמה של היבוא, שתאפשר יבוא? מה עם התחרות ברשתות המזון? לא יכולה להיות ריכוזיות כזאת במדינת ישראל. מה אנחנו עושים כוועדת הכספים כאשר הממשלה לא לוקחת את הנושא של יוקר המחיה לסדר-יומה, ואנחנו לא שומעים על קיום דיונים, לא במשרד האוצר, גם לא במשרד ראש הממשלה, וגם לא בישיבות שרים ולא בקבינט הכלכלי-חברתי? אז בואו אנחנו כוועדת הכספים ניקח את הנושא ונדון בו בצורה מאוד רצינית.

היו"ר משה גפני:

תכף נשמע את הממשלה, מה הם אומרים.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

דיברתם על הפגרה ושיהיו דיונים. אין מה להשוות בין מצב שאין פגרה ואנחנו באים לכנסת ביום שני ומקיימים דיונים כל השבוע, ודיונים גם במליאה, לבין להיות בפגרה, ולהגיע לדיון כאן בוועדת הכספים על נושא מסוים ולחזור הביתה. אני אומר לך: אנחנו דרשנו לבטל את הפגרה לפני יותר מחודש, ואני חושב שגם אתה בעמדה שלנו. וכל חבר כנסת שרוצה את טובת מדינת ישראל מבין שהכנסת לא הייתה צריכה לצאת לפגרה של שלושה חודשים כאשר יש לנו 120 חטופים שנמצאים בתוך מנהרות, ויש לנו יותר מ-60,000 עקורים מביתם, ובעצם לנים בבתי מלון במקום שילוננו בבית שלהם.

לכן, אדוני היושב-ראש, אני מבקש ממך, תיקח את הנושא, תביא אותו לכאן לוועדה – פגרה, לא פגרה – אנחנו נהיה כאן. תקיים דיונים כל יום, אני אגיע לכאן מהצפון.

היו"ר משה גפני:

מאה אחוז. תודה. דבי.

דבי ביטון (יש עתיד):

כבוד היושב-ראש, תודה על הדיון המאוד-מאוד חשוב בימים טרופים שהמדינה עוברת – הטלטלות, חטופים, מלחמה, מפונים, עקורים, אנשים שחזרו לעיר כמו שדרות והסביבה, שלא בדיוק חיים את החיים כמו שהבטיחו להם. אני חושבת שזו שערורייה. הייתי שמחה מאוד שנקבל מקום ראשון בדברים אחרים, בטח לא ביוקר המחיה. כן, עצוב שדווקא הקמפיין של ראש הממשלה, שאיזה יופי, איך הוא נלחם ביוקר, והיה לנו גנים, והלחם ירד, וחלב ודלק, ואנחנו רואים מהבוקר ויכוחים אם להעלות את המע"מ ל-18, אולי הוא יישאר 17.

כבוד היושב-ראש, לי יש הצעה, עכשיו אני מחתימה חברים, לפחות לגבי העוטף, הצפון, כל אזורי העימות: אפס מע"מ לעסקים. אנשים קורסים שם. ואני מזכירה, בעל עסק הוא גם אבא, ויש לו בית ויש שם ילדים, והעלויות הן מטורפות. הן מטורפות. הגיע הזמן – פחות כספים קואליציוניים, יותר לציבור. תשנו כבר את התפיסה של חלוקת הכספים הלא-הוגנת הזו. ובאמת הגיע הזמן לקצת חמלה לאזרחי מדינת ישראל ולכיס הפרטי שלהם. תודה.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה. ינון, בבקשה.

ינון אזולאי (ש"ס) :

תודה רבה לך, אדוני היושב-ראש. קודם כול תודה רבה לך על הדיון. אתה אומר: זה אמור להיות בוועדת הכלכלה – אני חושב שיוקר המחיה נמצא בכל ועדה בכנסת. בכל ועדה בכנסת, אם תסתכל, איפה שתמיד, זה יכול להגיע לשם. זה יכול להגיע אפילו לוועדת החינוך, שנבדוק איזה מקומות מקבלים את הקייטנות ואיזה לא. שהיום יש לך בצפון, אלה שלא פונו, עוד עושים להם שרירים אם יממנו להם את בית הספר של הקיץ או לא, וזה יכול להיות בוועדת הפנים על הארנונה, בכל מקום. לכן אני אומר: ועדת הכספים, גם היא יכולה לדון בנושא של יוקר המחיה.

ואני לא חוסכת שבטי, אתה יודע, כמוך. אנחנו לא חוסכים, לא במילים ולא במעשים, כשיש לנו ביקורת על הממשלה בנושא של יוקר המחיה. אני חושב שצריך להתבייש בזה שאנחנו במקום הראשון. מי ששומע במקום ראשון – סוף סוף הוא יכול להגיד: וואו, אנחנו במקום הראשון. אבל רגע, אנחנו במקום הראשון בדבר הכי גרוע, במקום הראשון בדבר שהכי נוגע לאוכלוסייה המוחלשת, לאזרחים שנאנקים כל חודש על פת הלחם שלהם. ואנחנו כל יום שומעים על עוד העלאה במחירים.

ולפני שאני אגיע לטייקונים בשוק, אני אגיע למדינת ישראל, לממשלה, שהייתה צריכה לעשות יותר, וצריכה עדיין לעשות יותר בכלכלה, בדיור. ואם כבר מדברים, אנחנו מדברים על כל תוצרת כחול לבן, שמטילים עליהם כל מיני מכסים. אנחנו מדברים על החקלאות, שעדיין לא מעודדים אותם כמו שצריך. החקלאות, שהיום כמעט ולא נמצאת כבר, במיוחד בצפון וגם בדרום, ששם אנחנו יודעים איזו מלחמת עולם כל פעם, על כל מה שהם צריכים לעשות, אומרים להם: יש יבוא.

אגב, כשמדברים על היבוא, צריך לבדוק למשל מה קורה עם השמן. בהתחלה הוא היה באמת במחיר זול, פתאום הוא התחיל לטפס עוד פעם. נשאר הרי מפעל שמן אחד בארץ של סולבר שנמצאים פה. ואם אנחנו רואים את סולבר עוד פעם נמצאים פה, סימן שמה שאז אמרנו לאוצר לעשות ולא עשו, כנראה שזה לא קיים. לסולבר יש שני מפעלים, אחד באשקלון, אחד באשדוד, מקומות שגם ככה ספגו ממלחמה, ומלבד זה שהם עדיין ממשיכים ומחזיקים את עצמם כדי להחזיק את הראש מעל המים. אז זו דוגמה קטנה, שאם נעבור, נראה שהשמן כבר התחיל לעלות, ואפילו במקומות מסוימים עלה יותר.

אבל קודם כול מדינת ישראל, שצריכה לתת את המענה לחקלאים בשביל לעזור להם ולסייע להם, לתמרץ את אותם חקלאים בארץ, אם זה במחירי המים, ואם זה במקום לתת להם את המכסות ולהגיד להם: קחו קופת צדקה, צריכים לעשות דברים אחרים איתם. ואם זה בכלל בדיור, שמדינת ישראל כל פעם מתנערת מחדש. כל פעם תראה את מדינת ישראל אומרת: תשמע, אנחנו מנסים, עכשיו אין פועלים. פעם זה סיפור של פועלים, פעם זה סיפור של חומרי הגלם, שמגיעים מטורקיה ועכשיו אנחנו יודעים מה קורה עם טורקיה. כל פעם משהו אחר.

אז זה קודם כול מדינת ישראל. וגם היא צריכה לשים את היד בכיס, וצריך לעשות. עם כל הכבוד שכולנו אומרים: מלחמה, מלחמה – זה טיעונים לעונש. זה לא מה שמביא אותנו כרגע להגיד את הפתרון שלנו לאותם אזרחים, שכל יום עלולים לקרוס וקורסים תחת הנטל. העצמאים – העסקים שלהם נסגרים, ואנחנו עדיין לא הבאנו להם את הפתרון.

היו"ר משה גפני :

אתה אומר נכון, שאנחנו לא חוששים הממשלה ואנחנו מעבירים ביקורת. אבל למען הצדק ההיסטורי, מחירי המים, אנחנו ניסינו בקדנציה הקודמת להוריד והממשלה לא נענתה. דווקא עכשיו נענו.

ינון אזולאי (ש"ס) :

חד וחלק. אני לא אומר שלא.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

עכשיו עוד יותר יעלה?

היו"ר משה גפני :

לא, מחירי המים לחקלאות מה שהוא אמר.

ינון אזולאי (ש"ס) :

ואני אומר לך יותר מזה, הממשלה הזאת, הממשלה לדורותיה, אבל אני אומר: זה גם כרגע במשמרת שלנו וצריך לעשות הכול.

היו"ר משה גפני :

נכון מאוד.

ינון אזולאי (ש"ס) :

יחד עם זאת, כשאנחנו מסתכלים על הטייקונים, היבואנים הגדולים, שנעשים פתאום מונופול בשוק. הרי אין שום סיבה להעלות היום את המחיר. אלא מה? הם מנצלים. מה יקרה אם ירוויחו אחוז פחות או שניים? אבל לא, אם זו הזדמנות להכות באזרח, אז הם יכו באזרח. אז יש מי שלא מפריע לו בדיוק לקנות ב-5% יותר, אבל מה אכפת להם להרוויח יותר?

עם כל הכבוד לאותם אלה שיש להם מונופול בשוק, כל היבואנים הגדולים שיש להם מונופול בשוק, שמכים את האזרחים, כל הרשתות שעושים לעצמם – מכולות היום הולכות לקנות מהמרכולים הגדולים. אתה יודע למה? תשאל למשל את חברת קוקה קולה: האם הם מוכרים באותו מחיר? אם הוא קונה עכשיו אותה כמות שיקנה השופרסל, האם הוא יקנה אותו דבר באותו מחיר?

אלי שלום סתוי :

ידידי, 50% הפרש.

ינון אזולאי (ש"ס) :

הוא לא יסכים למכור לו. אתה יודע למה הוא לא יסכים למכור לו? כי הוא יודע שהיום הוא לקח ממנו כמות, עד שהוא ייפטר ממנה ייקח לו זמן, אבל השני, הגדול, כבר לא יהיה מוכן בפעם הבאה להגיד לו: לא, אני לא מוכן.

אז גם אלה שמתעסקים בשוק ועושים שם קרטל, צריך גם להם לעשות את הסוף הזה. אני מבקר את הטייקונים ואני אומר: צריך לטפל בהם, אבל גם אנחנו כממשלה צריכים לתת דוגמה.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה. מנכ"ל מפעל סולבר נמצא? אתה חדש במפעל?

עירם אמיתי :

כן, אני מנכ"ל חדש.

דבי ביטון (יש עתיד) :

יש לנו רומן עם המפעל הזה משדרות.

היו"ר משה גפני :

ודאי.

עירם אמיתי :

לא, אשדוד ואשקלון.

דבי ביטון (יש עתיד):

אוקיי, אז הנציגים של שדרות לא פה?

היו"ר משה גפני:

תכף נראה. משרד האוצר, מי נמצא? אה, אתה פה. תגיד לי, אני רוצה לדעת, העלתה חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין את ההצעה לסדר, שישראל מככבת במקום הראשון ושמשלחת מטעם הארגון אמורה לבוא לארץ. היא באה?

גל ברנס:

זה כבר מזמן. אני אתייחס מסודר. כבר המון שנים לפחות בכל העשור האחרון מדינת ישראל היא אחת המדינות הכי יקרות ב-OECD כל פעם שהמדד מתפרסם מחדש.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אז זה לגיטימי כאילו?

גל ברנס:

זה לא לגיטימי, הפוך. חלילה שזה לגיטימי. פרסם השבוע גם ה-OECD דוח, שעיקר הסיבות לדבר הזה זה חסמי רגולציה ובירוקרטיה ייחודיים למדינת ישראל, חלקם חסמים מכסיים, שזה מכסים, וחלקם חסמים שהם לא מכסיים. אנחנו כממשלה הנחנו בסוף המושב הקודם בכנסת חקיקה שנוגעת לכל מוצרי הצריכה בהיקף של 150 מיליארד שקלים – כל הסופר, התמרוקים, מוצרי החשמל, הריהוט, המקסטוקים, בהיקף מאוד מאוד גדול, אחרי יותר מ-20 דיונים בכנסת במושב הזה בוועדת הכלכלה ובוועדת הבריאות. אנחנו מסיימים להצביע בוועדת הכלכלה בדיוק ברגע זה על החוק של התקנים, סיימנו כבר להצביע על החוק של מוצרי החשמל והתמרוקים, ואנחנו מאוד מקווים גם ביום-יומיים הקרובים לסיים בוועדת הבריאות גם את החוק של המזון. כל החקיקות האלה ייכנסו לתוקף כבר ב-1 בינואר.

היו"ר משה גפני:

אתה בטוח שאנחנו כאלה שלא מבינים כלום או שאתה בספק? רק תגיד לי. זאת אומרת, יעבור החוק של התקנים, שיפגע בהרבה מאוד עובדים. גל ברנס:

הוא לא אמור לפגוע.

היו"ר משה גפני:

תעשה לי טובה. במה הוא אמור לפגוע? הוא אמור לפגוע בשדרות, הוא אמור לפגוע - - -

גל ברנס:

לא, הוא אמור להסיר בדיוק את החסמים שה-OECD אומרים שבגללם אנחנו יקרים.

היו"ר משה גפני:

לא חשוב. עשר שנים שאנחנו מככבים בעניין של יוקר המחיה. אתם לא אשמים בכלום, מי שאשם זה הכנסת שלא עשתה חוקים.

דבי ביטון (יש עתיד):

האזרחים, שקמים - - -

גל ברנס:

לא אמרנו.

היו"ר משה גפני :

האזרחים אשמים.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

שהולכים לעבודה ולא מצליחים לסיים את החודש.

ינון אזולאי (ש"ס) :

גל, אני יודע על מה אתה מדבר. השאלה היא פשוטה: תגיד לי, עשיתם בדיקה לפני זה שזה מה שיריד? הרי תסתכל על יבוא אחר שהיה. אני אומר: טוב לעשות יבוא, אין בעיה. אבל ברגע האמת, מלחמה, אתה רואה שקשה לעשות יבוא, פתאום החות"ים מחזיקים אותך עם המכולות, בקורונה ראינו שסין. ואז מה שקורה, שאנחנו בסופו של דבר נזקקים לתוצרת כחול לבן, שזה הדבר הנכון ביותר.

קריאה :

לא הכול יש לך כחול לבן.

ינון אזולאי (ש"ס) :

אין בעיה. אני מסכים שלא הכול. אבל מצד שני, אם אנחנו עושים למשל יבוא של פירות, של ירקות – במוצרי חשמל אני מסכים איתך, יש דברים שאפשר לייצר פה, אבל כרגע לא מייצרים פה.

דבי ביטון (יש עתיד) :

ואולי נשקיע במגדלים בדרום?

ינון אזולאי (ש"ס) :

ויכול להיות שכל הסיפור שאתה מדבר על מכון התקנים, ראינו את זה למשל בלול של הילדים ובמוצרי התינוקות, שהיה אז ב-2016 או 2015 דבר שהוריד ועשה באמת מהפכה. אין אפס, עשה מהפכה. אבל השאלה הפשוטה היא אם עשיתם עכשיו בדיקה, ומה אתם יכולים לעשות כדי שזה ימשיך להיות, ולא כמו שראינו בשמן, שהשמן עולה.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

גם שאנשים יצליחו לאכול כמו שצריך. לא יכול להיות.

היו"ר משה גפני :

אני מתנצל. אנחנו הזמנו אותך, גם אם אתה אומר דברים מעצבנים צריך לתת לך להגיד את הכול. נתעצבן. בסדר. זאת אומרת, המאבק ביוקר המחיה זה בוועדת הכלכלה עם הנושא של התקנים? זה המאבק ביוקר המחיה?

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

וועדת הבריאות. נגמור את שני הדברים שמה?

היו"ר משה גפני :

כן, הבעיה נפתרה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

יצנחו במדינת ישראל. הכול תלוי בכם, חברי הכנסת.

היו"ר משה גפני :

כן, בדיוק.

ינון אזולאי (ש"ס) :

חמד, על זה נאמר : רק בריאות.

היו"ר משה גפני :

בואו נאפשר לו לומר.

גל ברנס :

אנחנו חושבים, וזה גם בהתאם לניתוח של ה-OECD, שהדגש צריך להיות - - -

היו"ר משה גפני :

אגב, משרד הכלכלה פה? בסדר, אני אתן לך אחרי זה גם, כי אני רוצה לדעת איך אתם נלחמים ביוקר המחיה. בבקשה.

גל ברנס :

אני אשמח לסיים, כי אני חייב לחזור לוועדת הכלכלה, כי רוצים אותי גם שם.

ינון אזולאי (ש"ס) :

פה הוא סך הכול יבוא, שם זה ארץ המקור אצלו.

גל ברנס :

החוק הזה אמור פעם ראשונה לאפשר במדינת ישראל יבוא בלי קשר עם יצרן. וכל אותם יבואנים קטנים מקבילים, או כניסה של רשתות קמעונאיות חדשות לישראל, מה שלא היה לנו בישראל - - -

היו"ר משה גפני :

אתם יודעים אבל שזה יפגע בכבלי חשמל?

גל ברנס :

בכבלי חשמל ניתן פתרון בוועדה, נתנו להם הארכה - - -

היו"ר משה גפני :

לא ניתן פתרון. הפתרון הוא לא פתרון.

גל ברנס :

הנושא נידון בוועדה.

היו"ר משה גפני :

אנחנו עשינו פה דיון על סינרגי. אנחנו לא רוצים לממן את הכבלים של טורקיה, אנחנו רוצים לממן את הכבלים של שדרות. פתרתם את הבעיה?

דבי ביטון (יש עתיד) :

שלא לדבר על הסיכון, שמי יודע מה יש בכבלים האלה?

היו"ר משה גפני :

בדיוק. אני כבר לא מדבר על הרמות, הם יסבלו בשדרות בגלל שהם עושים את הכבלים ברמה גבוהה יותר. אבל יש למדינת ישראל לעזור לטורקיה. הבנו. בבקשה, כן. זו התשובה על יוקר המחיה?

גל ברנס :

לעמדתנו, הצעד המרכזי ביותר שאפשר לעשות כרגע מחוקק בכנסת. אנחנו מקווים שיגיע למליאה שבוע הבא, ייכנס לתוקף ב-1 בינואר.

היו"ר משה גפני :

וזה יפתור את הבעיה? בדקתם?

גל ברנס :

לפי הגדרת הבעיה שלנו, שהיום עיקר הקושי זה היכולת לייבא מוצרים לישראל בכל התחומים האלה, אנחנו חושבים שתהיה לזה השפעה מרכזית במוצרים הכי מרכזיים לצרכן - - -

היו"ר משה גפני :

אנחנו נוכל לעשות דיון בפגרה כאן, ולשמוע מכם שיוקר המחיה יורד?

גל ברנס :

זה נכנס ב-1 בינואר.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

איך ירד? רק בינואר.

היו"ר משה גפני :

אה, רק בינואר.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

אחרי ינואר נעשה דיון.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

תחכה לינואר.

היו"ר משה גפני :

נחכה לינואר, אז בינואר תהיה העלאה נוספת.

דבי ביטון (יש עתיד) :

בהנחה שתישאר ממשלה בינואר, כי אם תבוא הממשלה הטובה שלנו אנחנו כנראה נעשה את זה לפני.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

אתה משרד האוצר, לא? מה עם התחבורה?

היו"ר משה גפני :

אני לא מתייחס לממשלה, מכיוון שיוקר המחיה זה כבר הרבה מאוד שנים בהרבה ממשלות. הם השולטים. אז רגע, מה המסקנה?

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

תחכה לינואר.

גל ברנס :

אני אומר: הבעיה היא בעיה מבנית. הבאנו רפורמה מבנית לכנסת, אנחנו מקווים שנסיים לחוקק אותה ואנחנו מעריכים שתהיה לה השפעה מאוד גדולה.

היו"ר משה גפני :

טוב. אז אני רק רוצה להגיד לך, לפני שאתה הולך לוועדת הכלכלה: נער הייתי, והייתי פה בהרבה מאוד דיונים, ולא רק בוועדת הכספים, ותמיד אתם אומרים את אותם דברים. אתם מוליכים אותנו לסמטאות שאין מהן שום פתרון. אתם יוצאים טוב בעצם העובדה שאתם עוסקים ברפורמה. המאבק עם יוקר המחיה זה שתיתנו כסף לדלק, תיתנו כסף למזון, לא תעלו את המע"מ, ותעשו את כל הדברים, מה שהיה פה דיון בשבוע שעבר על העלאת הארנונה, תשפו את הרשויות המקומיות, הכול.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

מה אתה חושב, שהממשלה קודם תיתן לך כסף לדלק? אין לה זמן, היא נותנת כסף לקואליציוני.

היו"ר משה גפני :

תחזור למשרד האוצר אחרי שתהיה בוועדת הכלכלה, תגיד: עבדתי על אלה בוועדת הכספים, ובוועדת הכלכלה העברתי את החוק, והכול בסדר. לא בסדר. לא נרפה מהעניין הזה. אבל אני מודה לך שבאת כמובן.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

בכמה מסבסדים את הדלק עכשיו? הבלו, שהורדנו שקל בממשלה הקודמת, כמה עכשיו?

גל ברנס :

את זה אני לא יודע להגיד. לדעתי לא מסבסדים.

היו"ר משה גפני :

משרד ראש הממשלה, בבקשה.

איתמר מילרד :

צוהריים טובים. כרגע ראה"מ מכנס לפרקים את הוועדה למאבק ביוקר המחיה. אז זה נכון שהקבינט הכלכלי-חברתי לא מתכנס, אבל הוועדה ליוקר המחיה התכנסה תשע פעמים עד עכשיו, כולל לפני - - -

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

אנחנו לא דיברנו על הוועדה, אנחנו דיברנו על הקבינט.

איתמר מילרד :

אני מדבר על קבינט יוקר המחיה. קבינט זה ועדת שרים.

היו"ר משה גפני:

איתמר, אני רוצה לדעת, תאמר לי בבקשה מי התכנס ומי לא התכנס? תגיד.

איתמר מילרד:

עוד פעם, ועדת השרים למאבק ביוקר המחיה התכנסה עד עתה שמונה או תשע פעמים, אני לא בטוח.

היו"ר משה גפני:

אוקיי. והקבינט לא התכנס?

איתמר מילרד:

לא, הקבינט התכנס כמה פעמים.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

תוצאות של ההתכנסות - - -

היו"ר משה גפני:

בסדר, זו כבר תמונה אחרת. כן.

איתמר מילרד:

הקבינט בראשות ראה"מ, וראה"מ עמד בראש הקבינט של יוקר המחיה, שמונה פעמים עד עכשיו קבינט יוקר המחיה - - -

שרן לוי:

הוא באמת התכנס?

איתמר מילרד:

ודאי. החקיקה שגל ברנס דיבר עליה מגיעה בעצם - - -

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

גם ראש הממשלה מחכה לינואר?

היו"ר משה גפני:

רגע, נשמע.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

לא, ראש הממשלה מחכה לינואר או לא? אמרנו שבינואר יוזילו את כל - - -

היו"ר משה גפני:

חמד, בוא נשמע קודם.

איתמר מילרד:

נטען פה שראה"מ לא עוסק בנושא הזה. אני רק אומר שהוא עוסק רבות, גם בזמן המלחמה, הקבינט התכנס פעמיים או שלוש מתחילת המלחמה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

יוקר המחיה זה חלק מהמלחמה.

איתמר מילרד:

אנחנו קוראים לזה מאבק ולא מלחמה, ואתה צודק.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

יש מלחמה, אבל אנשים גם רוצים לחיות.

איתמר מילרד:

אתה צודק מאוד.

היו"ר משה גפני:

חמד, אני מבקש לאפשר לו לומר. אחרי זה אם אתה תרצה אתה תתייחס כמובן. בבקשה, יוקר המחיה.

איתמר מילרד:

בנוסף למה שגל אמר, שבאמת קודם בוועדת השרים למאבק ביוקר המחיה, שזה בעצם מה שטוב לאירופה טוב לישראל, מקדמים שם צעדים נוספים. לדוגמה, ממש בימים האחרונים יצאה הרפורמה בחשמל, שבה אפשר להעביר את מי שגובה ממך את הכסף עבור החשמל לחברות חיצוניות. זה יכול להביא לצרכן הפחתה במחיר של 5% ועד 7% במלאות שלוש שנים, מי שמכיר. אז גם שם יש לנו פתרונות. המועצה הלאומית לכלכלה, אני לא יודע אם קראתם בעיתון, יש לנו כל מיני פתרונות שמנסים באמת למנוע את העלאת המע"מ.

היו"ר משה גפני:

אתם מודעים לעניין הזה, שיכולה להיות, בוודאי במקרה הזה, פגיעה בתוצרת הארץ? בעיקר במפעל בשדרות שקיימנו עליו כמה דיונים, וזה יעדיף את טורקיה.

איתמר מילרד:

מכירים. יש מספר מפעלים, שאנחנו מאמינים שניתן מענה.

היו"ר משה גפני:

המפעל הכי בולט זה כבלי החשמל בשדרות.

איתמר מילרד:

ניתן מענה.

דבי ביטון (יש עתיד):

אולי נשמע את המנכ"ל?

איתמר מילרד:

כרגע התאחדות התעשיינים לא מתנגדת לחקיקה. הם יושבים בוועדה והם לא מתנגדים לחקיקה של מה שטוב לאירופה טוב לישראל. הינה, הם פה יושבים.

היו"ר משה גפני :

תכף נשמע. תודה רבה. משרד הכלכלה, בבקשה.

דן יונה עמדי :

צוהריים טובים, אדוני היושב-ראש. אני ממשרד הכלכלה והתעשייה, אני עובד בתחום הרגולציה. מה אדוני רוצה לדעת?

היו"ר משה גפני :

אני רוצה לדעת איך משרד הכלכלה, שעל זה אין ויכוח, שהוא המשרד שמיועד לעניין הזה, איך הוא נלחם ביוקר המחיה? משפחה הולכת למכולת, ובשנה שעברה היא הייתה קונה בסכום מסוים סל מלא, והיום בקושי חצי, ואין להם אוכל לתת לילדים. איך אתם נלחמים בזה?

דבי ביטון (יש עתיד) :

אני רוצה להראות לכבוד היושב-ראש כל שבוע, איך בקבוצת הפייסבוק של שדרות, משפחה, חמישה ילדים, מקרר ריק. כמה הציבור יכול להירתם במקום שהמדינה תיתן פתרונות?

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

זה לא רק בשדרות.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

2 מיליון איש במדינת ישראל שרעבים לחם.

היו"ר משה גפני :

בבקשה, משרד הכלכלה.

דן יונה עמדי :

אדוני היושב-ראש, כבר כמה שנים אנחנו טוענים במשרד, שהדרך להתמודד עם יוקר המחיה מבוססת על שלושה דברים מרכזיים, האחד זה הנושא של תחרות. הם הדוקים ושלובים אחד בשני, פתרון של אחד מהם או הפעלה של אחד מהם יכול גם להשפיע על האחרים. הנושא הראשון זה הנושא של תחרות, מטפלת בזה גם רשות התחרות, והסרת חסמים לתחרות. הנושא של רגולציה מאפשרת. כמו שהרפורמה שנכנסה - - -

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

אני מבקש ממך, לא באנו לשמוע, כי את מה שאתה אומר אנחנו מכירים.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

את זה אנחנו יודעים. אנחנו רוצים פתרונות.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

אנחנו יודעים טוב מאוד, עסקנו בזה הרבה זמן. אני רוצה לשמוע ממך איזה פתרונות משרד הכלכלה נותן על מנת להוריד את המחירים; על מנת שאותו סל שאמר לך היושב-ראש, ושהיית משלם עליו עשר שקל, אתה משלם עליו 20 שקל עכשיו.

היו"ר משה גפני :

חמד, ברור. בבקשה.

דן יונה עמדי :

קודם כול יש את הצד של הרפורמות. ב-1 ביולי נכנסה הרפורמה שלא עוצרים בנמל. אני מזכיר שהרבה מוצרים שחלה עליהם תקינה רשמית נכנסים עכשיו כמעט בלי בירוקרטיה, בירוקרטיה אפס כמעט. שוב, זה לא עוסק אומנם במזון ומשקאות, זה עוסק במוצרי צריכה כמו חשמל, אלקטרוניקה, צעצועים וכדומה. תיכנס לתוקפה בתחילת שנה הבאה הרפורמה של מה שטוב באירופה, שמכסה הרבה מאוד מוצרים, כמו שאמרו במשרד האוצר.

אלמנט נוסף שהמשרד פועל בו, אדוני היושב-ראש, זה הנושא של מודעות צרכנית, בשילוב עם הרשות להגנת הצרכן. אנחנו מפרסמים באופן שוטף מידע לציבור על סלי צריכה – סל 68, שכולל 68 מוצרים שמשקי הבית צורכים, הנמכרים ביותר. מפרסמים באופן חודשי את המחירים.

היו"ר משה גפני :

בכמה הצלחתם להוריד את יוקר המחיה עם הפרסום הזה?

דן יונה עמדי :

את יוקר המחיה הכללי, אדוני היושב-ראש, אודה ואתוודה, לא הצלחנו להוריד. אבל בתחרות בין הרשתות למשל, בכל מה שנוגע לסלי צריכה משתנים, אנחנו כן רואים תחרות. אנחנו מקבלים טלפונים מכל מיני רשתות: למה יצאנו הכי יקר? למה יצאנו לא במקום הראשון? ושבע אחרים, זה כשמפרסמים את הסל המעודכן, אתה פתאום רואה שכבר יש ירידות של מחירים. הן לא משמעותיות, אבל כן יש ירידות של מחירים.

זה מהלך משולב, אדוני היושב-ראש, כמו שאמרתי: גם תחרות, גם הסרת חסמים רגולטוריים וגם מודעות צרכנית. ואין מה לעשות, כשמפחה הולכת וקונה את המותגים המובילים בשוק, היקרים ביותר, זה מה שהיא מוציאה - - -

היו"ר משה גפני :

טוב, נו, לא על זה אנחנו מדברים.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

לא על זה אנחנו מדברים, לא על אנשים שיודעים מה זה מותגים בכלל, אנחנו מדברים על מזון. במזון יש גם מותגים?

היו"ר משה גפני :

אני מקווה שבישיבה הבאה שנעשה לא תגיד שאנחנו נכשלנו, בגלל שנכשלתם. כל הממשלה נכשלה בעניין הזה, מה יש פה לדבר. תודה. תשמע גם את האורחים. מנכ"ל מפעל סולבר, עירם אמיתי, ברכות על זה שנבחרת למנכ"לות של המפעל.

עירם אמיתי :

שלום, אני המנכ"ל החדש של סולבר. קודם כול אני רוצה לאחל חזרה מהירה של החטופים ושובם הבטוח של החיילים. בעצם הדוח של ה-OECD מוכיח שהורדת המכסים לא מתגלגלת לצרכן. השמן שנמכר לצרכנים ברשתות השיווק כולו מיובא עם פטור מלא ממכסים, כשר, שעובד בשבת. למרות זאת, על פי הממצאים השמן בישראל יקר ב-36% מאשר במדינות ה-OECD. מפעל סולבר בבעלות ישראלית מעסיק כ-200 עובדים בערים אשקלון ואשדוד. מדובר במפעל האחרון מסוגו בישראל, אשר מייצר שמן סויה טרי ואיכותי לשוק המוסדי, וכוספאות המשמשות מרכיב חיוני עבור מזון בעלי חיים בענף החקלאות. שמירת הכשרות והשבת במפעל סולבר יוצרת פער תפעולי בסך 7 מיליון דולר בשנה, לעומת מפעלים כשרים בחו"ל שיכולים לעבוד 24/7 ועדיין מייבאים כשר לארץ. אנחנו עובדים 5.5 ימי ייצור בשבוע, לעומתם שעובדים שבעה ימים בשבוע. עלויות התנעה וסגירה כל שבוע שאנחנו עושים בשביל לשמור על השבת עולות לנו יותר מהם, כשהם לא צריכים לעשות את זה. הם עובדים רצוף כל השנה.

סולבר גם חיוני עבור בטחון המזון במשק הישראלי, ומשמש כמלאי חירום של המשק הישראלי. במיוחד עכשיו כשיש מלחמה, חס וחלילה אם יקרה משהו, באשדוד יצטרך להיסגר הנמל, לנו יש מלאי ואנחנו נותנים מלאי חירום.

חוץ מזה, מפעל סולבר נדרש על ידי המשרד להגנת הסביבה להתקנת מערכת בעלות של 4 מיליון דולר, לצורך התמודדות עם הפליטות שנוצרות עקב שמירת השבת, והיא לא נדרשת במפעלים אחרים בחו"ל. בינתיים כבר ציינתי 11 מיליון דולר בשנה שלנו יותר יקר מהמפעלים שמביאים מחו"ל דרך היבואנים.

אבל בניגוד ליבואנים, שיש להם רווחים גבוהים מאוד, כמו שאנו רואים ממחקר ה-OECD, סולבר הישראלית ששומרת שבת נמצאת ברווח נקי אפסי.

היו"ר משה גפני:

אתה לא מפסיק לדבר על שמירת השבת, שאני באמת מאוד שמח על זה.

עירם אמיתי:

נכון.

היו"ר משה גפני:

אבל אתה חושב שאם היית מחלל שבת, אז היית כמו כל המפעלים האחרים שהיו מעדיפים את היבוא, בלי הנושא של שמירת שבת. בסדר, זה יפה שאתה מתהדר בעניין הזה, אני שמח. זה נכון, אנחנו - -

דבי ביטון (יש עתיד):

גם אלה שלא שומרים שבת - - -

היו"ר משה גפני:

אבל המפעלים האחרים בסדר? יוקר המחיה הוא נמוך בגלל שעובדים בשבת? לא ראינו את זה.

דבי ביטון (יש עתיד):

תוביל את זה לנקודה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אתה נגד שהוא ישמור שבת או בעד? שאני אבין.

היו"ר משה גפני:

אני בעד.

דבי ביטון (יש עתיד):

אבל בצדק הוא אומר, מפעל ששומר שבת או שלא שומר שבת, בסוף אנשים צריכים להתפרנס.

היו"ר משה גפני:

נכון, נמצא באותה בעיה.

דבי ביטון (יש עתיד):

כשרואים את גפני ישר רואים שבת.

היו"ר משה גפני :

אני מברך אותך על זה שהמפעל שלכם – חמד עמאר הוא קצת – תודה על התיקון.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

לא, אני רציתי לדעת, אתה בעד או נגד.

היו"ר משה גפני :

אני בעד.

עירם אמיתי :

סליחה, כבוד היו"ר, אני רוצה עוד שתי נקודות?

היו"ר משה גפני :

אבל שנייה, היו פה דיונים על סולבר. יש שמנים שהם בסדר, אתה יכול לפרט את זה? נשאר רק סוג אחד של שמן שהוא לא נמצא בהסדר. אז דיברנו עם שר האוצר.

עירם אמיתי :

אז זה נכון, השמן שאנחנו מייצרים מפולי סויה, יש בו מכס של כ-4%, אם אני לא טועה. וגם על הכוספא שמייצרים אצלנו. אולם לשמנים האחרים, החלופיים, קנולה וחמנייה, יש אפס. ועדיין אנחנו רואים את יוקר המחיה, עדיין אנחנו רואים שאנחנו יקרים ב-32%. אנחנו לא מייצרים אותם, היבואנים מביאים אותם עם אפס מכס, ועדיין אנחנו רואים את הפעולה הזאת. מה שאני רוצה להגיד: צריך לבחון מחדש את מדיניות היבוא, כדי להבטיח תחרות הוגנת עם הייצור המקומי.

היו"ר משה גפני :

רגע, משרד ראש הממשלה ומשרד הכלכלה - - -

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

הרי אתם מתהדרים - - -

היו"ר משה גפני :

חמד, אני הולך לשאול אותם.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

אתה היושב-ראש, אתה יכול.

היו"ר משה גפני :

לא, בסדר. בבקשה, הינה דוגמה שאנחנו מכירים אותה, בגלל שאנחנו דנו בעניין זה, טענו את מה שהוא אומר עכשיו, שכשזה יגיע באופן מעשי, המצב יהיה שזה לא יתגלגל לצרכן, וממילא יוקר המחיה לא ירד. הינה הדוגמה.

דבי ביטון (יש עתיד) :

השאלה מה התשובה כאן.

דן יונה עמדי :

כמשרד שמייצר את הרגולציה, אנחנו יכולים למדוד את המקטע היבואני. זאת אומרת, אנחנו יכולים לעשות כל מה שאפשר בשביל להקל על יבואנים את הנטל הביורוקרטי והרגולטורי ביבוא. מעבר לזה, כמו שאמרתי, יש את הנושא של מודעות צרכנית.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

מה זה מודעות צרכנית? הצרכן רוצה שמן, הוא זקוק לשמן - - -

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

מה זאת אומרת? אני רוצה להבין, מה זו מודעות צרכנית?

דבי ביטון (יש עתיד) :

ואי-אפשר לבשל בלי שמן, למשל בית מרוקאי, צריך למצוא פתרונות.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת) :

כשזה המוצר ואין ברירה, איזה מודעות צרכנית?

היו"ר משה גפני :

כן, תעזוב את העניין הזה. אני רוצה לישיבה הבאה תשובה על הסיפור הזה. אנחנו טענו את זה, שכל מה שאתה אומר עם הרפורמות ועם הכול, זה לא יתגלגל לצרכן, זה יעשיר אולי את היבואנים. אני רוצה תשובה על סולבר, איך קורה דבר כזה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

מה שאני מציע, אדוני היושב-ראש, בישיבה הבאה צריך להביא את שר הכלכלה ואת שר האוצר. הנושא כל כך חשוב, הנושא של יוקר המחיה, שיבואו עם תשובות.

היו"ר משה גפני :

בסדר, אבל אנחנו עדיין - - -

דבי ביטון (יש עתיד) :

ואתה מצפה לקבל מהם תשובות? אני חושבת שמה שיצא מהוועדה הם גם יצטרכו להיות - - -

עירם אמיתי :

כבוד היושב-ראש, אפשר משפט אחד?

היו"ר משה גפני :

אני אתן לך. איתמר, אני מבקש, אל תיתן לי תשובה, בגלל שאין לך תשובה. לא, אין לך תשובה. תאמין לי, אני מכיר את זה, מה לעשות. איך אומר שלמה המלך בקהלת? "יוסיף דעת יוסיף מכאוב". הלוואי שלא הייתי יודע. תפסיקו להיות מרובעים בתוך העניין הזה, אני מאוד מבקש. את הדוגמה הזאת, אני רוצה שתיתנו תשובה, האם הפטור ממסוי על יבואנים מתגלגל לצרכן? כמו שאנחנו רואים כאן – לא. זה מעשיר את היבואנים. אז אם יש מטרה לממשלה, לכל הממשלות, להעשיר יבואנים, אז תגידו. אבל זה לא פותר את יוקר המחיה. אני רוצה תשובה. משפט.

עירם אמיתי:

משפט אחרון. אנחנו מבקשים מהוועדה לפעול למתן תמיכה ישירה ביצרנים ישראלים, כמו סולבר, שתאפשר לנו בעצם להזיל את העלויות על הוצאות שציינתי מקודם, שקשורות לרגולציה של שמירת השבת, שאנחנו מכבדים אותה ורוצים לעשות אותה, אבל הן פוגעות לנו בתחרות מול היבואנים.

היו"ר משה גפני:

מאה אחוז.

עירם אמיתי:

תיתנו לנו את התמיכה, אנחנו נוריד את המחיר, ונראה, הפלא ופלא, הם יתיישרו למחיר שלנו, שזה מה שהם עושים עכשיו. תודה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. נתנאל היימן, התאחדות התעשיינים. אני מבין שרון תומר היה פה.

נתנאל היימן:

הוא היה פה, הדיון התארך, והוא היה צריך ללכת לפגישה.

היו"ר משה גפני:

בבקשה. לא הבנתי, אבל האמת היא שלא דיברתי איתו, אתם איתנו או נגדנו?

נתנאל היימן:

אנחנו תמיד בעד הוועדה. אוי ואבוי לנו אם לא. לגבי הכותרת של הדיון, קודם כול הנושא שישראל הפכה להיות פתאום יותר יקרה, אנחנו חושבים שזה לא מדויק, אני אתייחס לזה אחר כך, יש איזושהי בעיה בדוח הזה של ה-OECD.

אבל לדיון עצמו, תראו, אנחנו מדינה שיקר לייצר בה. זאת אומרת, גם אם עכשיו אף אחד לא היה מרוויח שקל, או שכל המוצרים היו בפיקוח, זאת אומרת אנחנו רואים גם מוצרים בפיקוח שהם יותר יקרים, כי בסיס העלויות שלנו הוא יותר יקר. וככל שאני מסתמך על העלויות היותר-יקרות האלה, אז אין לי אפשרות. אני אתן כדוגמה את מחיר החלב. עד שלא ייתנו באופן ישיר כסף לרפתנים, ומחיר החלב לא ירד לרמה בין-לאומית, אז זה יהיה המחיר. אי-אפשר לרדת פחות ממנו. אותו דבר מלמעלה.

היו"ר משה גפני:

אתם יודעים את זה, יש במשרד האוצר מגמה לא לתת כסף. זאת אומרת, הרי יש פה פתרונות, שמוכרחים לשפות - - -

דבי ביטון (יש עתיד):

מגמה למי שהם רוצים.

היו"ר משה גפני:

לא.

נתנאל היימן:

זה מה שמקובל באירופה.

היו"ר משה גפני:

לשפות במקרה הזה את הרפתנים, במקרה שאנחנו דיברנו על ארנונה זה את הרשויות המקומיות. יש עניין גם פה, במקרה הזה, כדי להוריד את יוקר המחיה הם צריכים לעשות את זה. הם לא רוצים לשפות בכסף. ואז הם באים עם המצאות, רפורמות וכל מיני דברים שהם אומרים: אם נעשה את זה ואת זה – מה שאנחנו לא תמיד רוצים לעשות, היות שזה גזירות על הציבור הזה – אז הם אומרים: אנחנו לא נוכל להתמודד עם יוקר המחיה. אתם יודעים את זה, ואנחנו עוזרים לכם במלחמה הזאת.

נתנאל היימן:

ולכן אני אומר שהרפורמות לא מושלמות. זאת אומרת, אתה אומר: אני מוריד מכסים – הכול בסדר, תוריד מכסים, תוריד מכסות, אבל אל מול זה, אתה רוצה אירופה? לך אירופה עד הסוף. החקלאי באירופה מקבל סובסידיה ישירה. אותו דבר מלמעלה, באירופה המע"מ יותר נמוך על המזון, בישראל אנחנו ב-17, אולי 18.

היו"ר משה גפני:

אירופה לא אחידה בעניין.

נתנאל היימן:

לא אחידה, לקחתי כרגע את הממוצע, ממוצע האיחוד האירופי, ממוצע ה-OECD.

אז גם מלמטה וגם מלמעלה יש לנו דברים שלוחצים עלינו. אותו דבר רגולציות. דיבר משרד הכלכלה על הרגולציות ביבוא – לא התנגדנו, הכול בסדר. אבל איפה הרגולציות של הגנת הסביבה? אני עדיין צריך להתמודד איתן. איפה הרגולציות של משרד הבריאות? אני עדיין צריך להתמודד איתן. זאת אומרת, גם כל תקנה שאיזשהו משרד מעביר, ויש לנו לצערי בקנה כל הזמן כאלה, בסוף כל תקנה יפה כזאת, שאומרים: אני רוצה מס פחמן, הדברים האלה בסוף מתגלגלים ליוקר המחיה. רק אני אשלים את הנקודה הזאת.

היו"ר משה גפני:

מה נזכרת במס פחמן?

נתנאל היימן:

בתור דוגמה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

דנו בזה כאן.

היו"ר משה גפני:

בטח, אני לא שכחתי.

נתנאל היימן:

אותו משרד, ישב פה גל ברנס, אביר יוקר המחיה, אבל כשצריך להמציא מס חדש, שקיים במעט מאוד מדינות חוץ מאירופה, אז מביאים מס פחמן בכל מיני תירוצים. ואחר כך בוועדה אחת מעלים לי את העלויות במיליארד שקל, בוועדה שנייה צועקים על יוקר המחיה. הדברים האלה חייבים להתחבר אחד לשני.

נקודה אחרונה, כמו שאמרתי, אני לא אנסה גם את הבית הזה. כל הדברים האלה שמצביעים עליהם – לא בהכרח הוועדה הזאת, אבל גם בוועדה הזאת – לא מזמן בוועדה הפנים נתנו אישור להעלות ארנונה רטרואקטיבית, הוועדה הצביעה על אישור להעלות ארנונה רטרואקטיבית. זה עבר גם במליאה, זו לא רק הוועדה. ארנונה רטרואקטיבית. כל ההצהרות על מחירי המים - - -

היו"ר משה גפני :

מה זה ארנונה רטרואקטיבית?

נתנאל היימן :

בשנת 2024 לא הייתה אפשרות להעלות העלאות חריגות, בגלל שהייתה שנת בחירות, ולכן היה צריך לשנות החקיקה, כדי שהרשויות יוכלו להעלות את הארנונה ב-2024 באופן רטרואקטיבי.

ישראלה מני :

וגם ל-2025. ביחד.

נתנאל היימן :

וגם ל-2025 כמובן.

היו"ר משה גפני :

העלאת הארנונה זה הטייס האוטומטי?

נתנאל היימן :

לא, מעבר לטייס האוטומטי מותר לכל רשות מקומית לקבל אישור להעלאה חריגה. ויותר מזה, שר הפנים, שכולנו מכבדים אותו - - -

היו"ר משה גפני :

כן, ועדת הכספים אישרה לי את הצעת החוק שלא להעלות את הארנונה. אנחנו פה בדיונים עכשיו.

נתנאל היימן :

ההצעה שלך היא על הטייס האוטומטי, היא לא כוללת את ההעלאות החריגות.

היו"ר משה גפני :

הטייס האוטומטי, ב-1 בינואר 2025 זה הולך להיות 5.8.

נתנאל היימן :

5.3. בזה בעצם רציתי לסיים. לממשלה מאוד קל לזרוק את זה על אנשי העסקים. תמיד אנחנו אשמים. גם השפה לא יפה. זאת אומרת, משרד הכלכלה, אתם אמורים לעודד עסקים. אז לפני שאתם באים אלינו בטענות, אני מבקש שגם הממשלה, את העלויות שבשליטתה תקפיד. תודה.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה. קרן לוי.

קרן לוי :

אהלן, אני מפורסם הייטק למען ישראל. אנחנו מגיעים הרבה לוועדות האלה, ואנחנו לא מדברים על ההייטק.

היו"ר משה גפני :

לא הבנת, מה התפקיד שלך?

קרון לוי:

פורום הייטק למען ישראל. הקמתי חברה שהעסיקה 1,200 משפחות בישראל, ויצאה להנפקה בבורסה בניו יורק, יושבת בפתח תקווה. אבל לא על זה באתי לדבר, כן באנו לדבר על יוקר המחיה. הכנו נייר עמדה, ובחודשים האחרונים אנחנו שולחים כבר כמה ניירות עמדה ויוזמים כמה ניירות עמדה בנושא, אבל אני דווקא רוצה לדבר על מה ששמעתי מפרופ' אבי שמחון בדרך לכאן. הוא התראיין ברדיו דווקא בנושא יוקר המחיה. ואיתמר, קצת בניגוד למה שאתה אמרת או להתרשמות שלך יש, כשהוא נשאל לגבי יוקר המחיה, התשובה שלו אמרה: זה באמת קשה, ומעבר לרפורמת מה שטוב לאירופה טוב לישראל הוא בעצם לא התייחס לנושא ולא הציע אף פתרון, ומדובר פה בראש המועצה הכלכלית. הוא גם אמר שהממשלה הייתה עסוקה בכל כך הרבה חוקים אחרים, שלא יצא לה לקדם את הרפורמה.

היו"ר משה גפני:

לא הבנתי, התפקיד שלי עכשיו זה להגן על אבי שמחון?

קרון לוי:

לא, ממש לא.

היו"ר משה גפני:

חשבתי.

קרון לוי:

אבל אתה חלק מהממשלה שאבי שמחון טען שהייתה כל כך עסוקה בחוקים אחרים שלא היה לה זמן לקדם את הרפורמה.

היו"ר משה גפני:

אני לא מקבל את מה שהוא אומר.

קרון לוי:

בינתיים לא שמענו הרבה פתרונות, ולדעתי הזדהית עם זה.

היו"ר משה גפני:

- - - יגיד שלא צריך חקלאות בגלל שיש עצים שגדלים שמה בגבול.

קרון לוי:

אבל אתה כן אמרת ב-7 במאי אמרת שמשרד האוצר לא עשה שום דבר בנושא העלאת המחירים, וגם לא משרד הכלכלה.

היו"ר משה גפני:

מי אמר?

קרון לוי:

אתה, זה ציטוט שלך.

היו"ר משה גפני:

אה, זה דווקא רציני.

קרן לוי:

מאוד רציני. אני אקריא לך אותו: משרד האוצר לא עושה שום דבר בנושא העלאת המחירים, גם לא משרד הכלכלה. הממשלה נחלה כישלון מוחלט בנושא הזה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

מותר ליושב-ראש להגיד את האמת.

קרן לוי:

אנשים לא גומרים את החודש, משפחות קורסות מיוקר המחיה. אומרים לי שזה נושא של ועדת הכלכלה - -

היו"ר משה גפני:

אל תצטטי מילה במילה, אני אהיה חייב להגיד שזה בדיחה.

קרן לוי:

להפך. - - אבל אני חושב שלא תהיה ברירה, ואצטרך לכנס את הוועדה לדון בנושא. לא נעבור על כך לסדר-היום. אמרת את זה במאי. אני מאוד מעריכה את הדברים שאמרת.

היו"ר משה גפני:

אני מקיים היום, למשל, את הדיון הזה, שביקשה אימאן ח'טיב יאסין. הייתי יכול להגיד לה: זה לא התפקיד שלנו, זה תפקיד של ועדת הכלכלה.

קרן לוי:

אז אני מאוד מעריכה את הדיון שקורה בנושא.

היו"ר משה גפני:

אבל אני, בעקבות מה שאמרתי, גם כשהיא ביקשה אני אמרתי שאני אקיים את הדיון הזה. ועשינו דיון אחד, אבל הוא לא יצא לפועל, אז אנחנו עושים את הדיון היום, ולא נרפה מזה.

קרן לוי:

זה נהדר, וחשוב שלא תרפו מזה, כי בינתיים גם התשובות שמתקבלות כאן בוועדה, כמו שאתה מרגיש ואומר בקול רם, הן לא תשובות רציניות.

היו"ר משה גפני:

אבל לצערי הרב, זה לא רק עכשיו, זה לא רק בקדנציה הזאת, זה מתמשך על פני שנים, שככה מתייחסים לעניין של יוקר המחיה במדינת ישראל. ומה שהחברים מדברים על 2 מיליון עניים, זה סיפור שמתמשך הרבה מאוד שנים, והממשלות לא עושות את מה שצריך לעשות.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

נכון, אבל עכשיו מרגישים את הקושי, גם בגלל הנסיבות.

היו"ר משה גפני:

כן, בסדר, אני מסכים שצריך לדון בזה עכשיו.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אז לא צריך להרפות, גם בוועדה הזאת, ולא לסמוך רק על ועדת הכלכלה.

היו"ר משה גפני:

אבל לפי התקנון יוקר המחיה זה בוועדת הכלכלה. אבל בסדר, אנחנו מקיימים את הדיון הזה. ואני ארצה שהם ייתנו תשובות, ויכול להיות שנעשה עוד ישיבה.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אז אולי אתה רוצה שנעשה ישיבה משותפת?

היו"ר משה גפני:

יכול להיות, כן.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אתה רוצה שאנחנו נפנה?

היו"ר משה גפני:

לא, אני מבקש מהם עכשיו שייתנו תשובות, ואנחנו נראה לפי זה, נתייעץ ביחד, האם לקיים דיון נוסף?

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

בסדר.

שרן לוי:

בינתיים, כמו שאתה אומר, האזרחים קורסים. תודה.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

ממש.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אלי שלום סתוי. מה התפקיד שלך?

אלי שלום סתוי:

תודה רבה, כבוד היושב-ראש. אני מייצג פה בדיון, כמו בשאר ועדות הכנסת, את 10,000 הקמעונאים הקטנים.

היו"ר משה גפני:

הבנתי. אתה מייצג אותם בכל הוועדות?

אלי שלום סתוי:

מייצג אותם, פורום מזון ומכולת. אנחנו הגשנו לפני כשבע שנים תוכנית מופלאה למשרד הכלכלה, שמתקנת את כשל השוק בענף המזון ומוזילה את יוקר המחיה. ותאמין לי, ידידי היקר, שהיא דומה מאוד לתוכנית של משה כחלון, שהצליח להוזיל את עלות התקשורת הסלולרית. דומה מאוד ומבטיחה מאוד.

היו"ר משה גפני:

למה אתה יושב שם אצל הקמעונאים, תרוץ לכנסת.

אלי שלום סתוי:

באתי לדיון הזה לבקש מהיושב-ראש עצמו, לאחר המשפט שהגברת פה ציטטה - - -

היו"ר משה גפני:

לא צריך כל הזמן.

אלי שלום סתוי:

אני גם מעריך מאוד את המשפט הזה. ואני רוצה לאתגר את היושב-ראש. אני ביקשתי מיושב-ראש ועדת הכלכלה, וגם מיושב-ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה, שלחנו לוועדת השרים ליוקר המחיה בקשה להופיע בפניהם ולהציג את תוכנית משרד הכלכלה. אני בטוח שהתוכנית הזאת תמצא חן בעיניהם. ביקשנו לבוא ולהציג. עד היום לא קיבלנו תשובה.

היו"ר משה גפני:

אין לי מושג. אני לא מבין בממשלה בכלל.

אלי שלום סתוי:

אני באתי במיוחד לדיון הזה לאתגר את היושב-ראש, לבקש מראש הממשלה בעצמו. להגיד לך את האמת? לשר הכלכלה כבר פניתי, ולשר האוצר כבר פניתי, ולצערי הרב אין עם מי לדבר. לצערי הרב אין עם מי לדבר. יכול להיות שראש הממשלה יגדיל ראש, ויסכים להגשים לתוכנית - - -

היו"ר משה גפני:

אני מציע, היות שיש פה נציג של משרד ראש הממשלה - - -

אלי שלום סתוי:

פניתי אליו.

היו"ר משה גפני:

רגע. אני תכף אגיד לך מה אני הולך לעשות. אני מציע לאיתמר, שהוא מייצג את משרד ראש הממשלה, תציג לו את התוכנית שלך.

אלי שלום סתוי:

נתתי לו.

היו"ר משה גפני:

רגע. אז מיותר שאני אגיד את זה בכלל, בגלל שמה שאני הולך לעשות, אני הולך לבקש, גם מנציג משרד האוצר, גם מנציג משרד הכלכלה וגם כמובן מנציג משרד ראש הממשלה, אני רוצה לדעת תשובות על הדברים שעלו כאן. בין יתר הדברים עלתה פה מציאות שהפחתת המיסים לא מתגלגלת לצרכן, היא לא מתגלגלת לאזרח שצריך לרכוש מוצרים. אני מבקש לדעת תשובות על הדבר הזה. ובין יתר הדברים אני רוצה לדעת תשובה. אני לא מכיר את התוכנית שלך.

אלי שלום סתוי:

תוכנית מופלאה. מופלאה.

היו"ר משה גפני:

אין לי בכלל ספק שהיא מופלאה. לפי מה שאתה מתאהב, אז היא מופלאה חבל על הזמן.

אלי שלום סתוי:

ידידי, משרד הכלכלה תומך בתוכנית.

היו"ר משה גפני:

מי תומך?

אלי שלום סתוי:

משרד הכלכלה השקיע כסף בתוכנית.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אז למה היא לא יוצאת לפועל?

אלי שלום סתוי:

הרשות לתחרות אישרה את התוכנית.

היו"ר משה גפני:

טוב. אם אתה מסתפק במשרד הכלכלה אז לא הצעתי כלום. אם אתה רוצה גם את משרד ראש הממשלה, תעביר לאיתמר.

אלי שלום סתוי:

תזכורת קטנה ליושב-ראש. היה יהודי טוב בשם ג'קי אדרי, אתה זוכר אותו?

היו"ר משה גפני:

כן.

אלי שלום סתוי:

עשינו כינוס בוועדת הכספים בנושא המים אחרי שביתת הרעב שהוא שבת על יוקר המים. רציתי רק לספר לכבודו, שהוא היה חבר אישי שלי, והוא נפטר, לצערי הרב, מקורונה. ואין ספק שהוא היה אדם יקר מאוד.

היו"ר משה גפני:

אני משתתף בצער המשפחה.

אלי שלום סתוי:

אני חושב שאתה עשית עימדו חסד גדול ואני זוכר את זה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. ישראלה מני, אחרונת הדוברים.

ישראלה מני :

שלום, אני סמנכ"ל כלכלה, איגוד לשכות המסחר. אני לא אחזור על שנתנאל מהתאחדות התעשיינים אמר לפניי. אני כן רוצה להתייחס לעובדה שהיושב-ראש חוזר ואומר שהפחתות מכסים לא מתגלגלות לצרכן. אז פשוט צריך לקחת את הנתונים של הלמ"ס, ואני יכולה להציג לאדוני – לא כרגע, אבל אני אציג לאדוני – איך יש לנו את זה אפילו על הפרויקט של כחלון, "נטו הוזלות", שבה הוא הוריד את המכסים, מייד המכסים ירדו.

היו"ר משה גפני :

נו, הוא הוריד את המכסים אז המכסים ירדו.

ישראלה מני :

לא, המחירים ירדו לצרכן.

היו"ר משה גפני :

המחירים ירדו. לא פלאפון, לא תקשורת.

ישראלה מני :

הלבשה, הנעלה ירד.

איתמר מילרד :

מוצרי החשמל בארץ הם כבר לא כל כך יקרים. בסוף כשאתה קונה מוצר חשמלי בארץ, ההפרש הוא 10%-15%, פעם ההפרשים היו 50%-60%.

היו"ר משה גפני :

אז הכול בסדר?

איתמר מילרד :

לא אמרתי שהכול בסדר.

היו"ר משה גפני :

אז אני אומר שלא.

איתמר מילרד :

אבל על מוצרי חשמל המחירים ירדו משמעותית. כל אחד שקונה היום מכשיר בחו"ל כבר חושב פעמיים, כין אין ביטוח, כי באמת ההפרש לא כזה גדול.

ישראלה מני :

נכון. רגע, אני רוצה להתייחס, ואני מדברת כרגע על מוצרים בסיסיים, אדוני היושב-ראש.

היו"ר משה גפני :

אני תכף אגיד לך על מה דיברנו כאן בישיבה. בבקשה.

ישראלה מני :

זה דבר ראשון.

דבר שני, ופה אני חושבת שיש added value – יש added value לוועדה בהרבה דברים, אבל אחד מה-added value הגדולים של הוועדה היא היכולת לרכז, כי הדרך שבה אנחנו בודקים – לא רק אנחנו, גם מבקר המדינה עמוק בתוך הדברים האלה, גם הממונה על התחרות – כולם בתוך הדברים האלה, וכולם בודקים רווחיות תפעולית של עסקים, ולפי זה רואים באמת האם יש או אין?

אבל, אדוני היושב-ראש, ונתנאל הזכיר את זה לפניי, כמות העלויות שהושתה בשנה וחצי האחרונות על העסקים היא אסטרונומית. אני אזכיר עוד דבר אחד שהוא חיובי, שזה המטרו. אבל בואו נבין מה זה היטל המטרו. למשל, אם יש לי סניף באיזושהי עיר שהוא 5,000 מ', הוא הולך לשלם 30,000 שקל לשנה ל-30 שנה. זה 9 מיליון שקל. מישו באמת מאמין שה-9 מיליון שקל האלה יישארו אצל החנות, או שהם יתגלגלו לצרכן?

מישהו צריך לעשות פה סדר בכלל העלויות שמושתות על ידי המדינה לכל האנשים. עכשיו, זה לא רק לאנשים. אני רק רוצה להכניס את אדוני לתוך הדיון. בתוך הנושא של המטרו משרד האוצר נתן בצו ב-2023 לרשויות המקומיות אישור להעלות אישורים חריגים לארנונה למגזר הפרטי, על הביתי. אני לא אמורה לייצג אותם. מישו צריך להרים מסך על כמות – כי אני אגיד לכם משהו, כאזרח המדינה גם לי כואב הלב מאוד על זה שאנשים לא יכולים ללכת ולקנות לחם, ולא יכולים ללכת ולקנות חלב. לא תקין.

היו"ר משה גפני:

ולכן מה את מציעה?

ישראלה מני:

אני אומרת: בוא שנייה נרים מסך, ונעשה שקיפות מלאה על כמות העלויות שהמדינה, כולל המושב הזה, כולל החקיקות שיש פה, על המגזר העסקי.

היו"ר משה גפני:

טוב. תודה רבה.

ליאור גור:

כבוד היושב-ראש, אפשר מילה אחת מהזווית של בעלי העסקים הקטנים?

היו"ר משה גפני:

כן. משפט. אנחנו כבר חרגנו.

ליאור גור:

קצרצ'יק. אני מפורום העצמאים והפריילנסרים מבית ההסתדרות. יוקר המחיה פוגש את בעלי העסקים הקטנים בשלוש מקומות: אחד זה במשק הבית, כמו כל אזרח אחר בישראל.

היו"ר משה גפני:

לא הרצאה. הבנו. איפה שזה פוגש את כולם אנחנו יודעים.

ליאור גור:

בסדר, אני אדבר בקצרה. העניין של עלות תפעול העסק, זה הולך וגדל בעקבות יוקר המחיה. אחת מהשיבות הראשונות שהיו פה היו עם שר הכלכלה בנושא יוקר המחיה, ממש אחרי השבעת הממשלה.

היו"ר משה גפני:

מה אתה מציע?

ליאור גור:

שנייה, ברשותך. אני לא מציע, אני רוצה לפנות לנציג של משרד הכלכלה, כי שר הכלכלה שישב פה דיבר על יוקר המחיה, והוא אמר שבפרספקטיבה של עסקים הוא רואה שני דברים שצריך לעשות: אחד זה באמת רגולציה, ושניים זה הסיפור הזה של עלויות עשיית עסקים בישראל, עלויות תפעול העסק. אני אשמח מאוד לשמוע מהנציג פה של משרד הכלכלה מה נעשה בעניין הזה, כי העלויות של תפעול עסק בישראל הוא - - -

היו"ר משה גפני:

לא עכשיו.

ליאור גור:

לא עכשיו? למה לא עכשיו?

היו"ר משה גפני:

בגלל שאני כנראה אקיים דיון נוסף. אנחנו פשוט חרגנו מהזמן באופן דרמטי.

ליאור גור:

כבוד היושב-ראש, יש הרבה מאוד עסקים בישראל. אתה יודע את זה, אתה עושה עבודה מאוד חשובה בעניין הזה. הם פשוט נאנקים תחת - - -

היו"ר משה גפני:

אני יודע, אבל אני רוצה להגיד משהו שרציתי להגיד גם לפני שדיברת, והדברים שאמרת הם נכונים וצריך להתייחס אליהם. לו אני הייתי משרד ראש הממשלה, איתמר, ואני לא, הייתי לוקח את ההצעה הזו של גברת מני וגם של ההסתדרות. יש באמת בעיה שאם מטפלים בה יוקר המחיה ירד. כל הדברים האחרים זה דיבורי סרק. אנחנו יודעים, כל פעם שאתה מגיע עם איזו שהיא רפורמה, אז אם אתה עסק קטן, אם אתה עצמאי, אם אתה בכלל בפריפריה, אתה חוטף את המכות ממקומות אחרים. לקחת את כל הנושא הזה, מה המדינה מול בעלי העסקים, מול בעלי המכולות, מול כולם, מה היא לוקחת מהם? האם זה בסדר? האם זה מוצדק? האם לא? שלפחות יזכרו אותך בתור מי שעבד במשרד ראש הממשלה, לא את ההצהרות האלה של שמחון. אני לא אוהב את ההצהרות האלה. אנשים חיים פה, וכל הנושא הזה הוא נושא שצריך להיות מטופל.

אני הייתי מצפה, משרד ראש הממשלה הוא משרד שהוא מתכלל את כולם. זה לא משרד הכלכלה, זה לא משרד האוצר. יכול להיות שהוא צריך לשתף פעולה עם משרד הכלכלה, אבל לעשות עבודה. היא לא כל כך קשה. לעשות עבודה, מה היחס, מה המציאות של בעל עסק במדינת ישראל, או שהוא תעשיין, או שיש לו חנות מכולת, מה המדינה לוקחת ממנו? האם מוצדק כל הדבר הזה? אז אומרים: עושים רפורמה, ואנחנו יכולים לייבא בלי מכס, ובנמל יוציאו את זה מהר, כמו שאמר דן.

דן יונה עמדי:

אבל, אדוני היושב-ראש - - -

היו"ר משה גפני:

לא אבל. תאמין לי שאני צודק.

דן יונה עמדי:

אני מבין, אדוני היושב-ראש. אבל חשוב גם להדגיש, יש פה המון אלמנטים שבאמת משפיעים על המגזר העסקי. אחד מהם למשל זה הנושא של רישוי עסקים. כל המפרטים האחידים מטופלים במשרד ראש הממשלה ברשות האסדרה.

היו"ר משה גפני:

גם זה. די, בסדר, אני אומר את זה למשרד ראש הממשלה.

דן יונה עמדי:

אבל משרד ראש הממשלה מוביל - - -

ישראלה מני:

זה בקצב של צב. סליחה מחילה.

נתנאל היימן:

לא מקודמים אתה מתכוון.

דן יונה עמדי:

אני מדבר על שני דברים. יש את הנושא של המיסוי, בוא רגע נשים אותו בצד.

ישראלה מני:

לא, רישוי עסקים.

דן יונה עמדי:

של הרגולציה על עסקים.

נתנאל היימן:

לא מקודם.

דן יונה עמדי:

שזה מטופל ברמה הגבוהה ביותר, אדוני.

נתנאל היימן:

לא מטופל אתה מתכוון.

היו"ר משה גפני:

איתמר, אני מבקש שתגיד לי, שיש דברים שאין לי כוח לטפל בהם, בגלל שאת המיסוי הזה את, הרישוי ואת כל מה שנלווה, משרד ראש הממשלה מוביל, ולכן אני לא יכול לגעת בזה. אני עובד במשרד ראש הממשלה, אני לא קובע את המדיניות. אני מבקש ממך את כל הפרטים. זה התפקיד שלנו, אנחנו צריכים לפקח על עבודת הממשלה, וזה כל הממשלות. יוקר המחיה זה צרה צרורה, שאנחנו מדינה שנמצאת איפה שאנחנו נמצאים, אבל אנחנו במקום הראשון ביוקר המחיה. זה דבר שהוא מבזה אותנו, הוא נורא ואיום. זה אומר שאנחנו חסרי תרבות, לא מעניין אותנו מהאנשים החלשים מבחינה כלכלית. זו המציאות. והמציאות הזאת היא מציאות שמלווה אותנו לפחות עשר שנים, אם לא יותר. אני מבקש את הדבר הזה. ואני רוצה את התשובות שלכם לעניין.

ואז אני אדבר עם מציאת ההצעה, חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין, אם לעשות דיון נוסף. יכול להיות שנעשה דיון נוסף. ואני לא אחסוך את שבת לשוני ממשרד ראש הממשלה. אני סבור שאתה – לא אתה, המשרד – צריך לעשות עבודה, לא לחכות שאיזה ארגון יעשה את זה. זו העבודה שלכם. תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:19.